

გადაწყვეტილების დასაბუთების ნიმუში (კაზუსი - საათი)

ულრიხ ჰაგენლოხი

დრეზდენის უმაღლესი სამხარეო სასამართლოს ყოფილი პრეზიდენტი

წინასწარი მითითება:

ქვემოთ წარმოდგენილია გადაწყვეტილების დასაბუთების მოკლე და გრძელი ვერსიები. როგორც გრძელი, ასევე მოკლე ვერსია, ბევრ ადგილას შეიცავს დახრილი შრიფტით გამოყოფილ მითითებებს. აღნიშნულნი არ წარმოადგენს გადაწყვეტილების ნაწილს. პირიქით, ისინი მიზნად ისახავენ ახსნან, თუ რატომ შეირჩა ამოხსნის მოცემული კონკრეტული გზა. კითხვის გასაადვილებლად დანართი 1 და დანართი 2-ის სახით დამატებულია შინაარსობრივად იდენტური საკითხავი ვერსიები მითითებების გარეშე.

ქვემოთ წარმოდგენილი გადაწყვეტილების ნიმუში შემოიფარგლება სამართლებრივი დასაბუთების ნაწილით.

ფაქტები:

დაბადების დღემდე რამდენიმე ხნით ადრე ანამ (A) რამდენჯერმე უთხრა მეგობრებსა და ნათესავებს, რომ იგი განსაკუთრებული სიამოვნებით მიიღებდა X საათს საჩუქრად. მისი მეგობარი ბესო (B) დაბადების დღის ვახშამზე მას საჩუქრის მსგავს საათს. იმედგაცრუებული A უკან უბრუნებს მას საათს და ატყობინებს, რომ მან უკვე მიიღო იმავე ტიპის საათი დედისგან ერთი კვირით ადრე, როგორც „ჯილდო“ მოსამართლის გამოცდის ჩაბარებისთვის.

B-მ საათი დაბადების დღემდე ორი კვირით ადრე იყიდა დათოს (D) მაღაზიაში, რომელიც საქართველოში ამ საათების მწარმოებლის ერთადერთი დისტრიბუტორია. მას ნასყიდობის

ფასი 10 000 ლარი (შეესაბამება ღირებულებას) უნდა გადაეხადა ხელშეკრულების გაფორმებიდან ერთი თვის შემდეგ. აღნიშნული პერიოდის გასვლის შემდეგ D წარადგენს სარჩელს სასამართლოში ნასყიდობის ფასის გადახდის მოთხოვნით.

B ითხოვს, არ დაკმაყოფილდეს სარჩელი და, მიუთითებს:

- ნასყიდობის დროს მოლაპარაკებისას მან D-ს აცნობა, რომ საათი დაბადების დღის საჩუქარი უნდა ყოფილიყო მისი მეგობარი A-სთვის. D-მ უთხრა, რომ B ამაზე უკეთეს საჩუქარს ვერ ამოარჩევდა. თუმცა სინამდვილეში, საათი არ აღმოჩნდა დაბადების დღის შესაფერისი საჩუქარი, რადგან A-ს დედამ ასეთი საათი მას უფრო ადრე აჩუქა, შესაბამისად, ნასყიდობის ხელშეკრულების საფუძველი მოიხსნა. ის ასევე ეცილება ნასყიდობის ხელშეკრულებას, რადგან შეცდომით ფიქრობდა, რომ საათი X A-ს დაბადების დღის საჩუქრად გამოდგებოდა.

- ნასყიდობის დროს მოლაპარაკებისას მან D-ს ჰკითხა, იყო თუ არა ვინმე თბილისში, ვისაც ასეთი საათი უკვე ჰქონდა. რაც D-მ უარყო. სინამდვილეში, D-მ ერთი კვირით ადრე უკვე მიჰყიდა იმავე ტიპის საათი A-ს დედას. ამასთან უდავოა, რომ A-ს დედამ აცნობა მას, რომ ეს იყო A-სთვის განკუთვნილი საჩუქარი. შესაბამისად, იგი ეცილება ნასყიდობის ხელშეკრულებას მოტყუების საფუძველზე.

D ამტკიცებს, რომ B-ს შეკითხვაზე უპასუხა, რომ, მისი ინფორმაციით, თბილისში არავინ ატარებდა ასეთ საათს. ეს განცხადება სწორია; ყიდვის მომენტში ასეთ საათს ნამდვილად არა-

ვინ ატარებდა. ასევე, გარიგების საფუძველი არ მოშლილა, რადგან ნასყიდობის დროს მოლაპარაკებისას მასა და B-ს შორის არ თქმულა, რომ საათი A-სთვის საჩუქარი უნდა ყოფილიყო.

საქალაქო სასამართლოში საქმის წარმოებისას D-მ ალტერნატიულ მოთხოვნად დააყენა საათის მისთვის გადაცემა. B-მ მიუთითა, რომ ალტერნატიული მოთხოვნა არ უნდა დაკმაყოფილებულიყო, რადგან საათის გადაცემა შეუძლებელი იყო. სარჩელის შეტანის შემდეგ ის შემთხვევით დავარდა ქვის იატაკზე და გამოუსწორებლად დაზიანდა. D საათის განადგურების ფაქტს, ალტერნატიული მოთხოვნით, სადაოდ ხდოდა. თუმცა, მიუთითებდა, რომ B-ს, რომელიც აცხადებდა, რომ საათი განადგურდა, საათის ნასყიდობის საფასური მაინც უნდა გადაეხადა. საქალაქო სასამართლომ არ დააკმაყოფილა სარჩელი ნასყიდობის საფასურის გადახდაზე, თუმცა ალტერნატიული ვინდიკაციური მოთხოვნა ნივთის გადაცემაზე დაკმაყოფილდა.

სააპელაციო სასამართლომ, რომელსაც ორივე მხარემ სააპელაციო საჩივრით მიმართა, მოწმეები E (D-ს მეუღლე, რომელიც ესწრებოდა B-სთან ნასყიდობის დროს საუბარს) და F (B-ს მეგობარი, რომელიც ესწრებოდა ნასყიდობის დროს მოლაპარაკებებს) იმასთან დაკავშირებით დაკითხა, ნასყიდობის დროს მოლაპარაკებებისას გაიგეს თუ არა საუბარი იმაზე, რომ საათი A-ს საჩუქარი უნდა ყოფილიყო და საათი რამდენად შესანიშნავი საჩუქარი იქნებოდა ამისთვის. აღნიშნულმა მოწმეებმა მათი ცოდნის შედეგად შექმნილი წარმოდგენებით B-სა და D-ს პოზიციები თითოეულმა ცალ-ცალკე დაადასტურა. სააპელაციო სასამართლომ დაუჯერა F-ს, მაგრამ არა E-ს, იმაზე მითითებით, რომ E, როგორც D-ს მეუღლე, თავიდანვე არ იყო სანდო მოწმე.

ამის შემდგომ, სააპელაციო სასამართლომ არ დააკმაყოფილა არც ერთ მხარის სააპელაციო საჩივრები. მოწმე F-ის ჩვენების მიხედვით, ნასყიდობის დროს მოლაპარაკებისას საუბარი შეეხებოდა იმას, რომ საათი იყო A-სთვის განკუთვნილი საჩუქარი. D-მ კი დაადასტურა, რომ საათი შესანიშნავი საჩუქარი იქნებოდა. სინამდვილეში, კი ის დაბადების დღის საჩუქრისთვის შეუფერებელი აღმოჩნდა, რადგან A-მ დაბადების

დღემდე ცოტა ხნით ადრე დედისგან მიიღო იმავე ტიპის საათი საჩუქრად. ამრიგად, ნასყიდობის ხელშეკრულების საფუძველი მოისპო. ალტერნატიულ მოთხოვნად წამოყენებული ვინდიკაციური სარჩელი საფუძველიანია. სადავოა, B-მ საათი განადგურა თუ არა. და მაშინაც კი, თუ ეს ასეა, მან უნდა იყიდოს იგივე საათი ნატურით და რესტიტუციის საფუძველით გადასცეს D-ს.

D-მ შეიტანა საკასაციო საჩივარი.

სამართლებრივი დასაბუთების მონახაზი:

(მითითება: მართალია, ქვემოთ მოცემული სამართლებრივი შეფასება ემყარება ქართული სამართლის ნორმებს, თუმცა ამასთან ეფუძნება გერმანულ სასამართლო პრაქტიკას. აღნიშნულმა შეიძლება გამოიწვიოს ერთი ან რამდენიმე ასპექტის ქართულ სამართალში გარკვეულწილად განსხვავებულად შეფასება).

გრძელი ვერსია სასწავლო მიზნებისთვის

(წინასწარი მითითებები:

გრძელ ვერსიაში წყობა და სტრუქტურა მიზანმიმართულად არის ხაზგასმული, იმისთვის, რომ ლოგიკური მსჯელობა და თითოეული არგუმენტის ზუსტი კლასიფიკაცია გამჭვირვალე გახდეს.

სამართლებრივ კითხვებზე პასუხის გაცემისას, გრძელ ვერსიაში ძირითადად საფეხურებრივი სტრუქტურა შეიქმნა, იმისთვის, რომ უპირველესად პირველ ბლოკში ფაქტობრივი წინაპირობები აბსტრაქტულად იქნეს წარმოდგენილი და მეორე ბლოკში [ისეთი გავრცობილი ფორმულირებებით, როგორებიცაა „აქედან გამომდინარეობს...“, „ამით იზომება...“, „მაგრამ არსებობს...“, „თუმცა, არგუმენტი მართებულია...“, „ეს მოთხოვნები საკმარისია...“] სუბსუმციას დაუკავშირდეს. თუმცა, ზოგჯერ, ფაქტობრივი წინაპირობები და სუბსუმცია შერწყმულია [შდრ. მონაკვეთი A. I. მე-2 აბზაცის 1-ელი წინადადება].

დამატებით კიდევ ერთი შენიშვნა ასოებითა და ციფრებით გაძლიერებულად გამოხატული სტრუქტურის შესახებ: ესეთი სტრუქტურირება უზრუნველყოფს, რომ თითოეული საკითხი და-

ლაგდეს არსებითად თანმიმდევრული სამართლებრივი ნიშნებით, რათა ყოველთვის მკაფიოდ გაეცეს პასუხი, არგუმენტაციის რომელ დონეზეა კონკრეტული განსახილველი საკითხი, მაგალითად, აქ *C.I.2.b)bb)(1)* ან შესაძლოა აქ *C.I.2.b)bb)(2)*.? ის ზეგავლენას ახდენს იმაზე, რომ მოხერხდეს ბუნდოვანი, ურთიერთსაინააღმდეგო სამართლებრივი არგუმენტაციის ზუსტი კლასიფიკაცია. თუმცა, ეს იმას არ ნიშნავს, რომ აღნიშნული სტრუქტურა ისეთივე დეტალური გამჭვირვალებით უნდა ჩამოყალიბდეს, როგორც ეს გრძელ ვერსიაში მკაფიოდ დიფერენცირებული სტრუქტურის პუნქტების მეშვეობით ხდება. თუმცა მნიშვნელოვანია, რომ ეს სტრუქტურა არსებობდეს. შესაბამისად, საჭიროა ყოველი გადანყვეტილებისას, იმისგან დამოუკიდებლად, თუ რამდენად დეტალურად არის სტრუქტურის პუნქტები ასოებითა და რიცხვებით გამოხატული, შესაბამისი ნიშნები იყოს გამოყენებული. რადგან ერთი რამ ყოველთვის ძალაში რჩება: ყველა არგუმენტაციას თავისი მყარი ადგილი გააჩნია თანმიმდევრულად აგებულ მსჯელობაში; თუ ეს ადგილი არ არის ნათელი, მაშინ რაღაც არასწორადაა სამართლებრივ ნიშნობაში.

„გერმანული“ მსჯელობისთვის დამახასიათებელია არგუმენტაციის მკაცრი დივერსიფიკაცია, რომელიც ე.წ. ძირითადი წინადადებით იწყება და შემდეგ უფრო და უფრო ე.წ. ჩაშლილ წინადადებადაა განშტოებული, რომელთა ფარგლებშიც ისევ ძირითადი წინადადება მოქმედებს. აღნიშნული სტრუქტურის გაკეთება შესაძლებელია დიდი ინსტიტუციის ორგანიზაციული სქემის გამოყენებით. ზევით, ანუ შესაბამის ძირითად წინადადებაში, ყველაფერი ერთიანდება და შემდეგ, საჭიროების შემთხვევაში, ჩაშლილ წინადადებაში უფრო და უფრო განშტოებად მიჰყვება არგუმენტაციას დონეებში, რომლებშიც უფრო დეტალურად არის ახსნილი შესაბამისი ძირითადი წინადადება).

მოსარჩელის საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა.

მოსარჩელე სამართლიანად ჩივის, რომ სააპელაციო სასამართლომ საპროცესო შეცდომა დაუშვა. თუმცა მიუხედავად აღნიშნულისა, საქ-

მე არ საჭიროებს ქვედა ინსტანციის სასამართლოში უკან დაბრუნებას, ვინაიდან სამართლებრივი დავა - სააპელაციო სასამართლოს მიერ დასახელებული სხვა მიზეზების გარდაც - მზადაა მოსარჩელის მოთხოვნის დასაკმაყოფილებლად (ქვემოთ A.):

საჩივარი დასაშვებია, მიუხედავად იმისა, რომ მოსარჩელის მოთხოვნა გადახდის თაობაზე შედგება ორი სხვადასხვა სასარჩელო მოთხოვნისგან, კერძოდ, ერთი მხრივ, საათის შეძენისგან და, მეორე მხრივ, მისი განადგურებისგან (ქვემოთ B.). მოსარჩელეს შეუძლია მოპასუხისგან მოითხოვოს 10 000 ლარის გადახდა (ქვემოთ C). თუმცა, ძირითადი მოთხოვნა ნასყიდობის ფასზე არ არსებობს (სკ-ის 477 II მუხლი), რადგან მოპასუხე ნასყიდობის ხელშეკრულების ნამდვილობას შეეცილა მოტყუების - მაგრამ არა მისი შეცდომის გამო - (ქვემოთ C.I.). თუმცა მოპასუხე საათის საბაზრო ღირებულების (შეესაბამება ნასყიდობის ფასს) ოდენობით ზიანის ანაზღაურებაზეა ვალდებული სკ-ის 981 I და III, 979 II მუხლების შესაბამისად, რადგან მან ბრალეულად გაანადგურა საათი და შედეგად, გადაცემის ვალდებულების თავდაპირველი შესრულება შეუძლებელი გახდა (ქვემოთ C. II).

(მითითება: ასეთი შესავლის სახით არსებული ზოგადი მიმოხილვა შეიძლება სასარგებლო იყოს განსაკუთრებით უფრო რთულ პროცესულურ შემთხვევებში, როგორც „საორიენტაციო დამხმარე“ სასამართლოს გადანყვეტილების შესახებ პირველადი მიმოხილვის გაკეთებისთვის. თუმცა სავალდებულოდ აუცილებელი არ არის. საბოლოო ჯამში, ეს დამოკიდებულია მოსამართლის პირად გემოვნებაზე, სურს თუ არა წინასწარ გააკეთოს მსგავსი ზოგადი მიმოხილვა).

A.

I. მოსარჩელე სამართლიანად ჩივის თავის საკასაციო საჩივარში, რომ სააპელაციო სასამართლომ პროცედურული შეცდომა დაუშვა სკ-ის 404 I მუხლის მნიშვნელობით, რადგან მან E, როგორც მონმე, მხოლოდ მოსარჩელესთან ქორწინების გამო მიიჩნია არასანდოდ.

სააპელაციო სასამართლოს ფაქტობრივ გარემოებასთან დაკავშირებით დასკვნა არ გაუკე-

თებია მთლიანი საქმის გარემოებების ინდივიდუალური შეფასებისა და დასაშვები მტკიცებულებების საფუძველზე, რასაც სსკ-ის 105-ე მუხლი მოითხოვდა (მითითება: ამ ადგილას ჩანართი "რასაც ... მოითხოვდა" შეფარულად მინიშნებულია სამართლებრივ სტანდარტზე). ამის ნაცვლად, მან თავისი რწმენა მტკიცების აბსტრაქტულ წესზე დააფუძნა, რომელსაც კანონი არ იცნობს. რადგან არ არსებობს ემპირიული გამოცდილება, რომ მეუღლეები ან ნათესავები მონმედ ჩვენების მიცემისას თავიდანვე მიკერძოებულად და არასანდოდ იქნენ მიჩნეულნი (შდრ. BGH, Urteil vom 03.11.1987 - VI ZR 95/87 - NJW-RR 1988, 281; BGH, Urteil vom 30.09.1974 - II ZR 11/73 - NJW 1974, 2283; BGH, Urteil vom 18.01.1995 - VIII ZR 23/94 - BGHZ 128, 307).

(მითითება: ვინაიდან ეს საკითხი, საბოლოო ჯამში, არ არის გადაწყვეტი - იხილეთ ქვემოთ - შეგვიძლია ასევე დავტოვოთ ღია, თუმცა მისი სრულად უგულებელყოფა დაუშვებელია, ვინაიდან საკასაციო სასამართლოს მიერ ამ საკითხზე შინაარსობრივი პოზიციონირების გარეშე არსებობს რისკი, რომ სააპელაციო სასამართლომ ან სხვა სასამართლოებმა იგივე პროცესუალური შეცდომა გაიმეორონ სხვა სამართლებრივ დავებში).

II. თუმცა, ეს პროცესუალური შეცდომა არ იძლევა სსკ-ის 412 I ა მუხლის პროცედურის გამოყენების რაიმე საფუძველს, კერძოდ, საქმე დაუბრუნდეს სააპელაციო სასამართლოს, ვინაიდან გადაწყვეტილება მასზე არ არის დაფუძნებული (შდრ. სსკ-ის 411-ე მუხლი). შედეგად, გამოდის, რომ, როგორც ქვემოთ უფრო დეტალურად იქნება ახსნილი, სამართლებრივი დავა მომზადებულია საკასაციო სასამართლოს მიერ საბოლოო გადაწყვეტილების მისაღებად.

(მითითება: სტრუქტურის თვალსაზრისით, ზოგადად არახელსაყრელია, რომ განმარტებები მოგვიანებით გაკეთდეს, მაგრამ აღნიშნული ამ ეტაპზე გარდაუვალია. საკასაციო სასამართლოს სწორი პროცესუალურ-სამართლებრივი მოქმედება დამოკიდებულია კონკრეტულად იმაზე, ქვემდგომი სასამართლოს გადაწყვეტილებაში არის (მაშინ უკან უბრუნდება) თუ არა პროცედურული შეცდომა. თუ - როგორც აქ - საკითხი არ ეხება პროცედურულ შეცდომას,

რაც იშვიათი შემთხვევაა, მაშინ მატერიალურ-სამართლებრივ საკითხს აქვს „ორმაგი მნიშვნელობა“; კერძოდ, ერთი მხრივ, სასარჩელო მოთხოვნის დასაბუთებულობის ან დაუსაბუთებლობის საკითხისთვის, მეორე მხრივ, როგორც ერთგვარი რეფლექსიური საკითხი, ასევე საკასაციო სასამართლოს მიერ საჭირო პროცესუალურ-სამართლებრივ ქმედებისთვის (პროცესუალური შეცდომის მნიშვნელობა გადაწყვეტილებისთვის, უკან დაუბრუნდეს თუ მომზადებულია გადაწყვეტილების მისაღებად). ასეთ განსაკუთრებულ სიტუაციაში საჭიროა მატერიალურ სამართალთან მიმართებით მოგვიანებით განმარტებების გაკეთება).

B.

სარჩელი დასაშვებია; იგი აკმაყოფილებს სსკ-ის 178 I გ მუხლის განსაზღვრულობის მოთხოვნას.

(მითითება: ასევე შეიძლება გამოვიყენოთ მხარეთა პოზიციები ან სააპელაციო სასამართლოს მითითებები და, მაგალითად, დავწეროთ: „მოპასუხის აზრის საპირისპიროდ...“ ან „შედეგად, სააპელაციო სასამართლომ მართებულად მიიჩნია, რომ...“, რომლითაც ფორმულირება „შედეგად“ ცხადყოფს, რომ არც მსჯელობა იყო არასწორი და პრობლემაც არ გამოიკვეთა).

თუ სარჩელი - როგორც აქ (ქვემოთ I.) - ეფუძნება ორ იურიდიულად დამოუკიდებელ სასარჩელო მოთხოვნას, სსკ-ის 178 I გ მუხლი მოითხოვს, რომ მოსარჩელემ დაასახელოს თანმიმდევრობა, რომელსაც იგი ორივე სასარჩელო მოთხოვნის მიხედვით მიჰყვება (ქვემოთ II.). მოსარჩელის მტკიცება აკმაყოფილებს ამ მოთხოვნებს (ქვემოთ III.).

(მითითება: ეს არის ძირითადი წინადადება; შემდეგში ის დაიყოფა მცირე დებულებებად).

I. მოსარჩელის საპროცესო მტკიცება გასაგებია, რამდენადაც იგი, უპირველეს ყოვლისა, ითხოვს ნასყიდობის ხელშეკრულების დადების საფუძველზე ნასყიდობის ფასის გადახდას და შემდგომ საათის განადგურების შედეგად გამოწვეული ზიანის ანაზღაურებას. თუმცა, ეს ნიშნავს, რომ სასარჩელო მოთხოვნა ეფუძნება განცალკევებულ დავის საგნებს.

1. ჩამოყალიბებული სასამართლო პრაქტიკის თანახმად, დავის საგანი, პირველ რიგში, განისაზღვრება სარჩელით და, მეორე მხრივ, ცხოვრებისეული გარემოებებით, საიდანაც მოსარჩელე სასურველ სამართლებრივ შედეგს იღებს (BGH, Urteil vom 31.05.2022 - VI ZR 804/20 - juris; BGH, Beschluss vom 24.03.2011 - I ZR 108/09 - BGHZ 189, 56; BGH, Urteil vom 03.04.2003 - I ZR 1/01 - BGHZ 154, 342).

2. ამის საწინააღმდეგოდ, მოსარჩელე თავის მოთხოვნას აფუძნებს ორ განცალკევებულ დავის საგანს.

მართალია, გადახდის თაობაზე მოთხოვნა როგორც ნასყიდობის ფასის მოთხოვნასთან, ასევე ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნასთან მიმართებით თანხობრივი გადმოსახედით იდენტურია. თუმცა ის ფაქტობრივი გარემოებები, რომლებსაც მოთხოვნები ეფუძნება არა მხოლოდ ცალკეულ ასპექტებში, არამედ უკვე ბირთვშიც განსხვავებული არიან. აღნიშნული უკვე გამოიკვეთა მოთხოვნის დამაფუძნებელი ქმედებების დროთა აცდენაში. კერძოდ, ერთ შემთხვევაში სახელშეკრულებო მოლაპარაკება წარიმართა მოსარჩელის სამეწარმეო სივრცეში და მეორე შემთხვევაში მას მოჰყვა საათის შემდგომი განადგურება. მაგრამ ასევე ფაქტობრივი მოვლენები აჩვენებენ მნიშვნელოვან განსხვავებებს. ნასყიდობის ფასის მოთხოვნა ეხება ნამდვილ სახელშეკრულებო შეთანხმებას. მეორე მხრივ, ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნა ეფუძნება იმ ფაქტს, რომ მოპასუხემ ალტერნატიული სარჩელით მოთხოვნილი საათი გაანადგურა. საათის ფლობა ეფუძნებოდა თუ არა ნამდვილ ნასყიდობის ხელშეკრულებას, ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნისთვის არაარსებითია.

(მითითება: საკითხი ეხება კონსტელაციას, როდესაც ერთიანი განცხადების უკან განცალკევებული სასარჩელო მოთხოვნები „იმალება“, ისე, რომ მიუხედავად ერთიანი განაცხადისა, სარჩელთა პროცესუალური გაერთიანება ხდება; იხ. ქვემოთ II. 1.).

ეს არ ცვლის იმ ფაქტს, რომ მოსარჩელემ, მართალია, თავის სასარჩელო მოთხოვნას ნასყიდობის ფასის მოთხოვნა უწოდა, თუმცა იგი შეიძლება საათის განადგურებიდან იყოს ნაწარმოები. სასარჩელო მოთხოვნის დასადგენად

მნიშვნელოვანია არა მოსარჩელის (შესაძლოა არასწორი) სამართლებრივი კლასიფიკაცია, არამედ მხოლოდ ის ფაქტობრივი მოვლენა, რომელსაც ეფუძნება მისი სასარჩელო მოქმედებები.

(მითითება: ტენდენციურად ხელსაყრელია ასეთი აბზაცობრივი შენიშვნების ან დამატებითი მითითებების გამოყენება მხარის საკმაოდ შორს მდგომ არგუმენტირებაზე მას შემდეგ, რაც სასამართლო დაასრულებს საკუთარი არგუმენტაციის ხაზების „წითელი ძაფებით“ მონიშვნას. წინააღმდეგ შემთხვევაში, შესაძლებელია მოხდეს სასამართლო წარმოების სიმკაცრის არასაჭიროდ აღრევა. ენობრივად, ასეთი მითითებები შეიძლება წარმოდგენილი იყოს ისეთი ფრაზებით, როგორებიცაა „არ გამორიცხავს...“, „ეს არაფერს ცვლის...“ ან „აღნიშნული მოქმედებს, დამოუკიდებლად იმისგან ...“).

II. მოსარჩელის მტკიცება გარანტირებულს ხდის, პროცესუალური მოთხოვნები წამოყენებულ იქნეს ორი (ალტერნატიული) სასარჩელო მოთხოვნით ერთობლივი საპროცესო განაცხადების ფარგლებში.

1. სარჩელის გაერთიანებისას, რომელიც ორი სასარჩელო მოთხოვნის წამოყენებას ეხება (შდრ. BGH, Urteil vom 22.02.2022 - VI ZR 934/20 - VersR 2022, 852; BGH, Urteil vom 31.05.2022 - VI ZR 804/20 - juris) (მითითება: ამ ადგილზე ჩამატება „რომელიცეხება“ ფარულად მიაჩნინებს სამართლებრივ მასშტაბზე), დასაშვებია ორივე სასარჩელო მოთხოვნის მიყოლა სათუო სამართლებრივ ურთიერთობაში (Eventualverhältnis). (BGH, Urteil vom 11.01.2022 - II ZR 199/20 - NZG 2022, 406; BGH, Urteil vom 15.12.2020 - II ZR 108/19 - BGHZ 228, 28). სსკ-ის 178 I გ მუხლიდან გამომდინარე კონკრეტული სასარჩელო მოთხოვნისთვის საჭიროა, რომ მხოლოდ მოსარჩელემ - და არა სასამართლომ - გადაწყვიტოს ორი დავის საგნიდან რომელ მოთხოვნას უჭერს მხარს პრიორიტეტულად და რომელს წამოაყენებს, როგორც დაქვემდებარებულს. მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ასეთი თანმიმდევრობა მოცემულია, უზრუნველყოფილი იქნება, რომ სამართალწარმოების და კანონიერი ძალის საზღვრები იყოს დადგენილი და მოპასუხემ შეძლოს თავისი სამართლებრივი

პოზიციის სათანადოდ დაცვა (ჩამოყალიბებული სასამართლო პრაქტიკა, შდრ. BGH, Urteil vom 03.04.2003 - I ZR 1/01 - BGHZ 154, 342; BGH, Urteil vom 31.05.2022 - VI ZR 804/20 - juris; BAG (Bundesarbeitsgericht), Urteil vom 02.08.2018 - 6 AZR 437/17 - BAGE 163, 205).

(მითითება: სსკ-ის 178 I გ მუხლი პირდაპირ არ ითვალისწინებს, რომ სასარჩელო მოთხოვნა განსაზღვრული უნდა იყოს. მიუხედავად იმისა, რომ სსკ-ის 178-ე მუხლში, განსხვავებით გერმანული სამართლის შესაბამისი დანაწესისგან - პირდაპირი მითითება არ არსებობს, ქართულ სამართალში განსაზღვრულობის მოთხოვნა მაინც მოქმედებს).

2. მოსარჩელის მტკიცება აკმაყოფილებს ამ მოთხოვნებს, ვინაიდან მან საკმარისად ნათლად მიუთითა, რომ პირველად მოთხოვნას ნასყიდობის ხელშეკრულებიდან და მეორად მოთხოვნას საათის განადგურების საფუძველზე აყენებდა.

C.

სარჩელი არ არის დასაბუთებული დავის ძირითადი საგანის, ანუ ნასყიდობის ფასის მოთხოვნის, ნაწილში (ქვემოთ I.). თუმცა მოსარჩელეს გააჩნია ალტერნატიულად დაყენებული ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნა საათის განადგურების გამო (ქვემოთ II.).

I. მოსარჩელეს არ აქვს უფლება, მოითხოვოს ნასყიდობის ფასის გადახდა სკ-ის 477 II მუხლის საფუძველზე.

1. საკასაციო საჩივარში მოსარჩელე სამართლიანად აპროტესტებს იმ საკითხს, რომ სააპელაციო სასამართლოს თვალსაზრისით, ნასყიდობის ხელშეკრულების საფუძველი მოშლილი იყო, რამაც გამოიწვია ნასყიდობის ფასზე მოთხოვნის დაკარგვა და სკ-ის 398-ე მუხლის მიხედვით უნდა მოხდეს პირვანდელი მდგომარეობის აღდგენა. ამ კუთხით წამოჭრილი პროცედურული დარღვევის მიუხედავად (იხ. ზემოთ A.) ეს დასაბუთება ვერ განამტკიცებს სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის შესაძლებლობას მატერიალურ-სამართლებრივი მიზეზებიდან გამომდინარე. რადგანაც მოპასუხის მიერ წარმოდგენილი ფაქტების საფუძველზე

დაყრდნობით ნასყიდობის ხელშეკრულების კაუზატიური საფუძველი არ არის ის, რომ საათი, როგორც დაზარალების დღის საჩუქარი, A-სთვის გამოსადეგი იქნებოდა.

(მითითება: აღნიშნული საკმაოდ მკაფიოდ ფორმულირებულია იმისთვის, რომ ცხადი გახდეს, რომ მოპასუხის პოზიცია ჯერ ისევ გადაუწყვეტელი იყო და ამიტომ პროცესუალური შეცდომა გადანყვეტილებისთვის არ იყო გადამწყვეტი. აქედან გამომდინარეობს აგრეთვე ის, რომ სააპელაციო სასამართლომ შეცდომა დაუშვა მტკიცებულების მიღებისას და ასევე წარმოდგენილ პოზიციას აკლდა ლოგიკურობა.)

a) სკ-ის 398-ე მუხლის თანახმად, გარიგების საფუძველი ხელშეკრულების დადების მომენტში მხარეთა საერთო წარმოდგენების მიხედვით ყალიბდება, იმ პირობით, რომ მათზე გარიგების დადების ორმხრივი ნება დაეფუძნება. საერთო წარმოდგენებს უთანაბრდება, როდესაც ხელშეკრულ მხარეს აქვს უკვე არსებულზე ან სამომავლოდ წარმოქმნილ გარკვეულ გარემოებებზე წარმოდგენები და სხვა სახელშეკრულებო პარტნიორები არ ეწინააღმდეგებიან ამ მათთვის ცნობილ წარმოდგენებს. (ჩამოყალიბებული სასამართლო პრაქტიკა შდრ. BGH, Urteil vom 12.01.2022 - XII ZR 8/21 - BGHZ 232, 178; BGH, Urteil vom 18.06.2019 - X ZR 107/16 - BGHZ 222, 225; BGH, Urteil vom 01.12.2012 - VIII ZR 307/10 - NJW 2012, 1718). რისკების შესაძლო რეალიზაციის შესახებ წარმოდგენები, რომლებიც ხელშეკრულების მიზნის მიხედვით აშკარად მხოლოდ ერთი მხარის რისკის ზონაში შედის, ძირითადად ეხება ხელშეკრულების შინაარსს და არა მის საფუძველს. (BGH, Urteil vom 14.10.1992 - VIII ZR 91/91 - BGHZ 120, 10; BGH, Urteil vom 13.11.1975 - III ZR 106/72 - NJW 1976, 565). ამიტომ მსგავსი ტიპის სახელშეკრულებო რისკის განაწილება, ისევე, როგორც რისკის თავის თავზე აღება, მუდმივად გამორიცხავს შესაძლებლობას, რისკის რეალიზაციის შემთხვევაში მოხდეს ხელშეკრულების საფუძვლის მოშლა (BGH, Urteil vom 12.01.2022 - XII ZR 8/21 - BGHZ 232, 178; BGH, Urteil vom 23.10.2019 - XII ZR 125/18 - BGHZ 223, 290).

(მითითება: უზენაესი ფედერალური სასამართლოს მიერ ყველაზე ხშირად გამოყენებული

„ტექსტური მოდული“ ენობრივად რთულადაა შედგენილი და ძალიან რთული სათარგმნია. ამიტომ აქ წარმოდგენილი ფორმულირება - შინაარსობრივი ცვლილებების გარეშე - ლინგვისტურად გარკვეულწილად განსხვავდება უზენაესი ფედერალური სასამართლოს „ტექსტური მოდულისგან“).

b) აქედან გამომდინარე, ხელშეკრულების საფუძველი არ არის მოშლილი.

საკასაციო სასამართლომ მოპასუხის სასარგებლოდ ივარაუდა, რომ მოსარჩელემ იცოდა ნასყიდობის მიზანი, ანუ რომ იყო დაბადების დღის საჩუქარი A-სთვის. (მითითება: ეს აუცილებლად უნდა იყოს ნავარაუდები, რადგან ქვედა ინსტანციის სასამართლოს მიერ გაკეთებულ ფაქტზე დასკვნა წარმოადგენდა პროცედურულ შეცდომას. საკასაციო სასამართლოს შეუძლია ამ საპროცესო მოცემულობაში, ანუ პროცედურული შეცდომების გარეშე სიტუაციისას, გარიგების საფუძვლის მოშლა მხოლოდ მაშინ უარყოს, თუ ორივე მხარის პოზიციების მოსმენის შემდეგ ხელშეკრულების მისადაგება გამოირიცხება, ანუ მოპასუხის პოზიცია ამ კუთხით არ არის ჩამოყალიბებული). თუმცა, მაშინაც კი, თუ ხელშეკრულების საფუძველი არ მოშლილა, ნასყიდობის ხელშეკრულებისას, მყიდველის სახელშეკრულებო რისკის სფეროს ქვეშ ექცევა, შეძენილი ნივთი გამოიყენება თუ არა განსაზღვრული მიზნით (BGH, Urteil vom 15.04.2016 - V ZR 42/15 - NJW 2016, 3100, BGH, Urteil vom 27.09.1991 - V ZR 191/90 - NJW-RR 1992, 182).

იგივე გამომდინარეობს იმ მოცემულობიდან, რომ მოსარჩელემ საათი მიიჩნია, როგორც დაბადების დღის იდეალური საჩუქარი A-სთვის (მითითება: აღნიშნული ასევე უნდა ვივარაუდოთ ზემოთ მოცემული მიზეზიდან გამომდინარე). გონივრული მსჯელობისა და ხელშეკრულების მხარეების ორმხრივი ინტერესების გათვალისწინებით (შდრ. ნების გამოვლების განმარტება: BGH, Urteil vom 04.05.2022 - VIII ZR 50/20 - juris; BGH, Urteil vom 27.04.2022 - VIII ZR 304/21 - NJW 2022, 2030; BGH, Urteil vom 21.07.2021 - VIII ZR 254/20 - BGHZ 230, 296), საკითხი ეხება გაყიდული საქონლის ქებას და მოსარჩელის სუბიექტურ შეფასებას. აღნიშნულის საწინააღმდეგოდ არ მეტყველებს ის ფაქ-

ტი, რომ მოსარჩელემ მისი დანიშნულებისამებრ გამოყენების რისკი, რომელზეც საერთოდ არავითარ ზეგავლენას არ ახდენს - და როგორც წესი, მოპასუხესთან, როგორც მყიდველთან არის დაკავშირებული - თვითონვე შექმნა. აღნიშნული არ მოქმედებს კიდევ უფრო მეტად იმიტომ, რომ ნაკლოვანი შეთანხმება დაბადების დღის საჩუქართან დაკავშირებით არავითარ კავშირში არ არის საათის მახასიათებლებთან, არამედ საკითხი ეხება მხოლოდ იმას, რომ A-მ იმავე ტიპის საათი დედისგან საჩუქრად უკვე მიიღო.

2. შედეგად, სააპელაციო სასამართლომ სამართლიანად მიიჩნია, რომ მოსარჩელეს არ აქვს ნასყიდობის ფასის მოთხოვნის უფლება. ნასყიდობის ხელშეკრულება სწორად იქნა შეცილებული და ამიტომ ბათილია (სკ-ის 82-ე მუხლი).

(მითითება: თუ მკაცრად შევხედავთ საკითხს, სტრუქტურის თვალსაზრისით უფრო თანმიმდევრული იქნებოდა, თუ შევამოწმებდით გარიგების საფუძვლის მოშლას. ნამდვილი შეცდომების შემთხვევაში, ნასყიდობის ხელშეკრულება ბათილი იქნებოდა და, შესაბამისად, გარიგების საფუძვლის მოშლის პრინციპების გამოყენებისთვის უმთავრესად ადგილი აღარ დარჩებოდა. თუ გადავხედავთ დეტალებში გარიგების საფუძვლის მოშლას გრძელ ვერსიაში, უმჯობესი იქნება, თუ ამ მკაცრ პრინციპს გადავუხვევთ, ვინაიდან შემდგომში საკასაციო სასამართლოს გადანყვეტილებაში უპირველესად წინა ინსტანციის სასამართლოს მსჯელობაზე პასუხებია მოცემული. თუმცა, უნდა აღინიშნოს, რომ ამ მკაცრი პრინციპის დარღვევა შესაძლებელია მხოლოდ იმიტომ, რომ გარიგების საფუძველი არ არის მოშლილი. მოშლილი რომ ყოფილიყო, ასეთი წყობა [მკაცრი პრინციპის დარღვევა] არ უნდა გამოყენებულიყო. მაშინ ის უნდა დარჩენილიყო სტრუქტურულად ისე, როგორც თავდაპირველად შეცილება არის შემოწმებული. ნამდვილი შეცდომების გამო, გარიგების საფუძვლის მოშლა მხოლოდ მოკლედ იქნა შეფასებული, რათა სააპელაციო სასამართლოს მიერ ნავარაუდები ხელშეკრულების მოშლისთვის სიცრვე მაშინათვე აღარ დარჩენილიყო).

a) მოპასუხის შეხედულებისგან განსხვავებით, შეცილების მიზეზი არ გამომდინარეობს მისი არასწორი ვარაუდიდან, რომ საათი X იყო

A-ს დაბადების დღის საჩუქრისთვის შესაბამისი. ასეთი შეთანხმება ნასყიდობის დროს ვერ იარსებებდა, ვინაიდან A-მ დედისგან იმავე ტიპის საათი, როგორც საჩუქარი, დაბადების დღემდე უკვე მიიღო. მიუხედავად ამისა, არ არსებობს არსებითი შეცდომა სკ-ის 73 III, 76-ე მუხლების მნიშვნელობით. როგორც უკვე ახსნილია C.I.1.-ში, გარიგების საფუძველი არ გამხდარა ის, რომ საათი X, როგორც დაბადების დღის საჩუქარი, იყო შესაბამისი, ამიტომ სამართლიანი იქნება, იმავე მიზეზებიდან გამომდინარე, მიზნულ იქნეს, რომ აღნიშნული არ გამხდარა ხელშეკრულების ნაწილი.

b) თუმცა ნასყიდობის ხელშეკრულება ეფუძნება მოსარჩელის მხრიდან ტყუილს და ამიტომ დროული შეცდომების შედეგად, სკ-ის 81, 82, 84-ე მუხლების შესაბამისად, იგი ბათილია.

aa) მოპასუხის შეხედულებისგან განსხვავებით, მოტყუებით ქმედებას ვერ განაპირობებს ის, რომ მოსარჩელემ, რომელმაც იმავე ტიპის საათი მიჰყიდა A-ს დედას, აღნიშნულის შესახებ თავისი ნებით არ შეატყობინა.

მოსარჩელეს კეთილსინდისიერების პრინციპიდან გამომდინარე არ აქვს შეტყობინების რაიმე ვალდებულება სკ-ის 81 II მუხლის მნიშვნელობით. წინააღმდეგ შემთხვევაში მას მოუწევდა მესამე პირთან პერსონალური ურთიერთობების, კერძოდ, A-ს დედისთვის საათის მიყიდვის ფაქტის გამჟღავნება, რისთვისაც არ იარსებებდა პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ კანონით გათვალისწინებული რაიმე გამამართლებელი საფუძველი. ასეთი მოცემულობისთვის საკმარისი არ არის, რომ მოსარჩელემ, მოპასუხის მიერ (სადავოდ გამხდარი) განცხადების შემდეგ იცოდა, რომ საათის შეძენით სასურველი მიზნის მიღწევა შეუძლებელი იქნებოდა. ასეთი „ორმაგი საჩუქარი“ შესაბამისი პირისთვის ჩვეულებრივ ასოცირდება გაღიზიანებასთან და იმედგაცრუებებთან, მაგრამ არ იძლევა უფლებას, მესამე პირებთან დაკავშირებული პერსონალური მონაცემები გამოყენებულ იქნეს საქმიან ტრანზაქციებში მესამე პირების თანხმობის გარეშე. აქვე საკითხი შეიძლება დარჩეს ღიად, ასეთი გაუგებრობების თავიდან ასაცილებლად პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ კანონის მიზნებისთვის აღნიშნული წარ-

მოადგენს თუ არა ლეგიტიმურ ინტერესს (შდრ. გერმანიაში 6 Nr. 1 f) DSGVO). ნებისმიერ შემთხვევაში, აშკარად უპირატესია A-ს დედის დაცვის საჭიროება. (მითითება: რადგან აღნიშნული, საბოლოო ჯამში, მართებულია საქართველოს პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ კანონის მიხედვითაც, დამატებითი დასაბუთება აღარ იქნება მოცემული. თუ საქართველოს პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ კანონი აღნიშნულ კითხვაზე ცალსახად არ პასუხობს, A-ს დედის დაცვის საჭიროება, სულ მცირე, ინფორმაციული თვითგამორკვევის პრინციპიდან [პირადი უფლების ზოგადი ნაწილიდან] გამომდინარეობს. პირის ნასყიდობის ქცევიდან გამომდინარე შეიძლება მისი ეკონომიკური და პირადი ურთიერთობების შესახებ [ფინანსური მდგომარეობა, პირადი ინტერესები, მიდრეკილებები, პრეფერენციები და ა.შ.] დასკვნების გამოტანა, ასე რომ ინფორმაცია ნასყიდობის ქცევის შესახებ პირად უფლებებს ეხება).

(შესაძლოა შეივსოს შემდეგნაირად:) აღნიშნული მით უფრო სწორია, ვინაიდან მოპასუხემ იცოდა, რომ A-მ თავისი ინტერესი ამ საათზე მეგობრებისა და ნათესავების წრეში გაავრცელა და ეს მას შესაძლებლობას აძლევდა, თვითონ გამოერკვია, აპირებდნენ თუ არა სხვა მეგობრები ან ნათესავები, იმავე ტიპის საათის ჩუქებას, იქნებოდა ეს დაბადების დღისთვის თუ სხვა შემთხვევებისთვის.

(მითითება: ბოლო არგუმენტი პერსონალურ მონაცემთა დაცვის თვალსაზრისით ოდნავ არასამართლებრივია. მაგრამ ზოგჯერ მხარეს უფრო კარგად ესმის ცხოვრებასთან დაახლოებული დამატებითი მოსაზრება (აქ: „ასევე საკუთარი ბრალი“), ვიდრე ზუსტი სამართლებრივი დასაბუთება. ამიტომ „დასაშვებია“ დამატებისთვის ერთხელ გადანყვეტილებაში მოხვდეს ცხოვრებასთან დაახლოებული დამატებითი მოსაზრება, ვიდრე მხოლოდ ზუსტი სამართლებრივი დასაბუთება. მაგრამ ჯერ უნდა მოხდეს მკაფიო სამართლებრივი შესავლის გაკეთება და ცხოვრებასთან დაახლოებული მოსაზრება მხოლოდ შესავსებად ან დამატებად გამოიყენებოდეს. აღნიშნული სიტყვიერად შეიძლება გამოიხატოს შემდეგი სიტყვობრივი წყობით, როგორიცაა „ეს მით უფრო მართალია...“ ან „მით უმეტეს...“. აღ-

ნიშნულით შესამჩნევი იქნება, რომ აღნიშნული მოსაზრება არ არის გადამწყვეტი გადამწყვეტილების მისაღებად, არამედ მხოლოდ შესავსებადაა გამიზნული).

bb) თუმცა მოსარჩელემ მოიტყუა სსკ-ის 81 I მუხლის გაგებით. მოპასუხის კითხვაზე საპასუხოდ ახსენა, რომ მას ჯერ კიდევ არ გაუყიდა X საათი და, როგორც იცოდა, თბილისში არავის ჰქონდა ამ ტიპის საათი.

(1) მოსარჩელის განცხადება იყო ობიექტურად არაზუსტი, მიუხედავად იმისა, ეფუძნებოდა თუ არა მისი წმინდა სიტყვიერი ფორმულირება (როგორც მოპასუხე ამტკიცებს) ასეთი საათის მფლობელობას ან (როგორც მოსარჩელე ამტკიცებს) მის ტარებას.

(1.1) მიღებასავალდებულო ნების გამოვლენის განმარტებისას (სკ-ის 52-ე მუხლი) აღნიშნული დამოკიდებულია იმაზე, თუ ნების მიმღები კეთილსინდისიერების და სამოქალაქო ტრადიციების გათვალისწინებით მიმღების ჰორიზონტიდან როგორ გაიგებდა მას (ჩამოყალიბებული სასამართლო პრაქტიკა: BGH, Urteil vom 10.05.2022 - EnZR 54/21 - juris; BGH, Urteil vom 01.04.2020 - VIII ZR 18/19 - ZIP 2020, 1465). განცხადების შინაარსის შეფასებისას გამონათქვამი ყოველთვის უნდა შეფასდეს საქმის ყველა გარემოების გათვალისწინებით, რომლებიც მოცემულ საქმეში ხვდება. როგორც სკ-ის 52-ე მუხლიდან ირკვევა, ის არ უნდა იყოს მოწყვეტილი კონტექსტიდან, რომელიც გამოიწვევს წმინდად იზოლირებულ ლინგვისტურ ხედვას. (შდრ. ასევე BGH, Urteil vom 16.01.2018 - VI ZR 498/16 - ZIP 2018, 2224; BGH, Urteil vom 21.06.2022 - VI ZR 395/19 - juris; BGH, Urteil vom 03.09.2020 - III ZR 136/18 - NJW 2021, 765; BGH, Urteil vom 04.07.2013 - III ZR 52/12 - NJW-RR 2014, 492).

(1.2) მხარეთა მიერ ნასყიდობის მოლაპარაკებების ფარგლებში გაცემული ნების განმარტებისთვის მნიშვნელოვანია შემდეგი:

მოპასუხეს თავისი შეკითხვით ცალსახად სურდა გაეგო, აჩუქებდა თუ არა იგი მის მეგობარ A-ს „უნიკალურ“ საათს, ანუ საათს, რომლითაც თბილისში A მიიღებდა ერთგვარ უნიკალურ ნიშანს. ვინაიდან მოსარჩელე იყო ერთადერთი დისტრიბუტორი, რომელიც ამ მწარმოებლის საათებს ყიდდა საქართველოში, მოპასუხეს შეეძ-

ლო ჰქონოდა მოლოდინი, რომ მოსარჩელე ამ კითხვაზე ზოგადად - კერძო პირების მიერ შესაძლო იმპორტის საფრთხის გარდა - შეძლებდა სათანადო პასუხის გაცემას.

მოსარჩელემ აღნიშნულ შეკითხვას, გონივრული მიმღების ჰორიზონტიდან გარკვეული თვალსაზრისით თანხმობით უპასუხა, რომ მას, როგორც საქართველოში ექსკლუზიური შემოტანის უფლების მქონე პირს, ასეთი საათი ჯერ არ გაუყიდა და ამასთან არ იცოდა, რომ ვინმე თბილისში ასეთ საათს ფლობდა. ეს არ ცვლის იმ ფაქტს, რომ მოსარჩელეს თავისი განცხადების რეალური შინაარსის დამალვა სურდა იმით, რომ მისი ფორმულირება იზოლირებული ლინგვისტური დაკვირვებით - საათის ტარებას ეფუძნებოდა. მოპასუხის კითხვის გაცხადებული მიზნიდან და მათი მოსარჩელისთვის აღქმადი კონტექსტიდან გამომდინარე, მოპასუხე გონივრული მიმღების გადმოსახედით და კეთილსინდისიერების გათვალისწინებით ვერ აღიქვამდა, რომ მოსარჩელემ კითხვის არსიდან გადაუხვია და, წმინდა ენობრივი თვალსაზრისით, რაღაც ისეთი აცნობა, რაზეც საერთოდ არ იყო კითხვა და რომელზეც მოპასუხეს აღქმადად არავითარი ინტერესი არ ჰქონდა.

(1.3) საკასაციო სასამართლომ აღნიშნულის განმარტება თავის თავზე აიღო, ვინაიდან შემდგომი სასამართლო დასკვნები არ ემთხვეოდა ერთმანეთს და ორივე მხარის ინტერესების გათვალისწინებით შესაბამისი განცხადებების განმარტებითი შინაარსის სხვანაირი გაგება ობიექტური მიმღების გადმოსახედით გამორიცხულია (შდრ. BGH, Urteil vom 28.06.2022 - XIII ZR 4/21 - juris; BGH, Urteil vom 06.12.2017 - VIII ZR 219/16 - NJW-RR 2018, 822; BGH, Urteil vom 13.04.2016 - VIII ZR 198/15 - NJW-RR 2016, 1032; BGH, Urteil vom 09.10.2013 - VIII ZR 22/13 - NJW-RR 2014, 76).

(მითითება: მსჯელობის ეს ხაზი, საბოლოო ჯამში, ყველაზე მნიშვნელოვანია სამართლებრივ დავაზე გადამწყვეტილების მისაღებად. ამიტომ აქ უფრო სიღრმისეულად უნდა მოხდეს არგუმენტირება. არც აბსტრაქტული მოსაზრებების გაკეთებაა საკმარისი; არამედ საჭიროა „კონკრეტულ საქმეზე“ მუშაობა. ამასთან სასარგებლოა, როდესაც მოსამართლე გადასანყვეტ

ცხოვრებისეულ სიტუაციას გონივრულად ჩასწავლება და როგორც ფილმში, თითქოსდა სცენასავით დამკვირვებლის წინაშე გაათამაშებს. ასეთი მიდგომა აადვილებს მონაწილეთა ინტერესების ამოცნობას და გამოვლენილი ნების შინაარსის დადგენას).

(2) შესაბამისად, ნასყიდობის ხელშეკრულების დადებისას, მოსარჩელის პოზიციის წარდგენის შემდეგ, არსებობდა მოტყუება სკ-ის 81 I მუხლის შესაბამისად.

განცხადება ობიექტურად - როგორც მოსარჩელემ იცოდა - არაზუსტი იყო, ვინაიდან მან ორი კვირით ადრე A-ს დედას იმავე ტიპის საათი უკვე მიჰყიდა. უფრო მეტიც, არაფერი მეტყველებს იმაზე, რომ მოპასუხე იყიდდა საათს, თუ მოსარჩელე მის შეკითხვაზე სიმართლეს უპასუხებდა.

(მითითება: ასევე შეიძლება პოზიციონირება იმის შესახებ, რომ მეორე საათი A-ს დედას მიჰყიდეს, რომელსაც ის ასევე A-სთვის უნდა ერეკებინა. აღნიშნულით ორივე თბილისში გაყიდული საათი საბოლოოდ A-ს მფლობელობაში მოხვდებოდა, ისე, რომ მოპასუხისთვის სასურველი „უნიკალური ნიშანი“ (თუმცა ორი საათით) მას ექნებოდა. თუმცა, ეს მოსაზრება ვერ შეცვლიდა იმ ფაქტს, რომ მოპასუხე მოტყუებითი ქმედების გარეშე საათს არ იყიდდა, რადგან, ერთი მხრივ, მან არ იცოდა, რომ მეორე საათი A-სთვის საჩუქრად იყო გამიზნული და (რომც სცოდნოდა) საათის, როგორც „ორმაგი საჩუქრის“ ყიდვა თავიდანვე არ ენდომებოდა. მაგრამ არგუმენტების ეს ჯაჭვი გარკვეულწილად აბსტრაქტულია [და არ ცვლის შედეგს], ამიტომ მსჯელობაში, ალბათ, სჯობდა დუმილით გამოტოვებულიყო).

ც) შეცილება იწვევს ნასყიდობის ხელშეკრულების ბათილობას სკ-ის 81, 82-ე მუხლების შესაბამისად და, ამით ისპობა ნასყიდობის ფასის გადახდის მოთხოვნის უფლება (სკ-ის 477 II მუხლი).

II. თუმცა მოსარჩელეს უფლება აქვს ნასყიდობის ფასის შესაბამისი თანხა ზიანის ანაზღაურების სახით მოითხოვოს სკ-ის 979 II, 981 I და III მუხლების შესაბამისად.

1. ალტერნატიული განაცხადის წინააღმდეგ თავის დასაცავად, მოპასუხემ, სხვა საკითხებ-

თან ერთად, განაცხადა, რომ მოსარჩელის მიერ მოთხოვნილი საათი გამოუსწორებლად განადგურდა. მოპასუხის ეს ფაქტობრივი გაცხადება მოსარჩელის ალტერნატიულ მოთხოვნას პროცედურულად დასაშვებს ხდის.

ა) სიმართლის თქმის პროცედურული ვალდებულების მოთხოვნის დარღვევის გარეშე (მდრ. გერმანიაში § 138-ე 1-ელი პუნქტი GER-ZPO) ერთ მხარეს უფლება აქვს სათუო სამართლებრივ ურთიერთობაში (Eventualverhältnis) წამოაყენოს ურთიერთსაწინააღმდეგო მოსაზრებები მანამ, სანამ ის არ არის დარწმუნებული ერთ-ერთი მოსაზრების სიცრუეში (BGH, Urteil vom 25.01.1956 - V ZR 190/54 - BGHZ 19, 387; BGH, Urteil vom 19.06.1995 - II ZR 255/93 - NJW 1995, 2843; BGH, Urteil vom 10.01.1985 - III ZR 93/83 - NJW 1985, 1841). ეს ასევე შეიძლება მაშინაც მოხდეს, როდესაც იგი მოწინააღმდეგე მხარის ფაქტობრივ პოზიციას საკუთარს უთანხმებს.

ბ) მოსარჩელის პროცედურული მიდგომა აკმაყოფილებს ამ მოთხოვნებს, ვინაიდან მან არ იცის, რეალურად გაანადგურა თუ არა მოპასუხემ საათი. ამიტომ მას უფლება უნდა მიეცეს მისი პოზიციის წარდგენის ფარგლებში, ერთი მხრივ, იდავოს ალტერნატიულად წარდგენილ მოთხოვნაზე და, მეორე მხრივ, ანაზღაურების მოთხოვნისას მოპასუხის მიერ შესაბამისი ფაქტების წარდგენის შემდგომ ალტერნატიული მოთხოვნა დაასაბუთოს.

2. ამგვარად უდავოდ განიხილება, რომ მოპასუხემ წამდვილი შეცილების შემდგომ სკ-ის 976 I მუხლის თანახმად გადასაცემი საათი ბრალეულად დააზიანა, მან სკ-ის 981 I და III მუხლების შესაბამისად უნდა უზრუნველყოს შესაბამისი კომპენსაცია. ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნის ოდენობა შეესაბამება ნასყიდობის ფასს, რადგან ეს შესაბამისობაში მოდის საბაზრო ღირებულებასთან.

D.

ვინაიდან მოთხოვნა ძირითად სარჩელში უკვე სრულად არის დასაბუთებული, ალტერნატიული მოთხოვნაზე გადაწყვეტილება აღარ მიიღება. ორივე ქვედა ინსტანციის სასამართლოს

შესაბამისი გადაწყვეტილებები არასწორია, რაც სიცხადისთვის მიეთითება გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილში. (BGH, Urteil v. 19.09.2014 - V ZR 269/13 - juris; BGH, Urteil v. 26.01.2016 - KZR 41/14 - juris).

მოკლე ვარიანტი, როგორც „პრაქტიკის-მოდელი“

(საბოლოო გადაწყვეტილებისთვის არსებითი საკითხები მითითებულია მოკლედ და თანმიმდევრულად, შემოფარგლული სახით)

(წინასწარი მნიშვნელოვანი მითითება: მოცემულ ვერსიაში საკითხი ეხება სასწავლო მიზნებისთვის წარმოდგენილი გრძელი ვერსიის საპირისპირო, მიზანმიმართულად მოკლე ვარიანტს. ამ ორ ვარიანტს შორის განსხვავებული საშუალებებია წარმოდგენილი. თუმცა მნიშვნელოვანია, რომ ლოგიკური სტრუქტურა ყოველთვის დაცული იყოს. ასე რომ, განსხვავება მდგომარეობს მხოლოდ შემდეგში:

გრძელ ვერსიაში, ყველა წამოჭრილი შეკითხვა განიხილება, ზოგჯერ უფრო ძლიერი არგუმენტაციული სიღრმით. მოკლე ვერსია მხოლოდ პასუხობს, რომელი გამოსავალია სავალდებულოდ აუცილებელი; ყველაფერი დანარჩენი ღიად რჩება. იურიდიული კითხვები მოკლე ვერსიაში უზენაესი სასამართლოს მიერ დადგენილი შესაბამისი პრაქტიკით განიხილება, თუმცა [რამდენადაც სამართლებრივი მდგომარეობა უდავოა] არა დეტალურად.

გარდა ამისა, მოცემულ კონსტელაციაში განსხვავება არსებობს შემდეგში:

გრძელ ვერსიაში იურიდიული კითხვები, როგორც აღინიშნა, ჩვეულებრივ იყოფა ორ განცალკევებულ ბლოკად (თავდაპირველად აბსტრაქტულ ფაქტობრივ წინაპირობებად, ერთი მხრივ, და შემდეგ სუბსუმციად, მეორე მხრივ). „მოკლე ვერსიაში“ ჩვეულებრივ ორივე ასპექტი უფრო ძლიერადაა ერთად გადახლართული, ანუ ერთადაა განხილული. განსხვავება ცხადი ხდება, როდესაც ორი ვარიანტის B სექციას ერთმანეთს შევადარებთ. C.I სექციების განხილვებში 1.a) და C. II. 1. მოკლე ვერსიისთვისაც ასევე „ორბლოკიანი ამოხსნა“ არჩეული, რადგან ამ პასაჟებში ძნელად შესაძლებელია, ფაქტობრივი

წინაპირობებისა და სუბსუმციის ერთმანეთთან შერწყმა.

ზოგადად, ორივე ტიპის კონსტელაცია დასაშვებია. ზოგადი წესია: თუ სასამართლო პრაქტიკაში სამართლებრივ კითხვაზე ნათლად არის პასუხი გაცემული და არგუმენტების ჯაჭვი მოკლეა, შესაძლებელია ფაქტობრივი წინაპირობების წარდგენისა და სუბსუმციის შერწყმა. მაგალითად, ქვემოთ B ბლოკის ბოლო წინადადება: „მაგრამ მოსარჩელის მტკიცება იძლევა ორი (ალტერნატიული) პროცედურული სასარჩელო მოთხოვნის ერთიან საპროცესო განაცხადის ფარგლებში დაყენების შესაძლებლობას, რადგან მან - სკ-ის 178 I გ მუხლის მიხედვით განსაზღვრულობის მოთხოვნის შესაბამისად (მითითება: აქ „იმალება“ ფაქტობრივი წინაპირობები) - ორი სასარჩელო მოთხოვნა სათუო სამართლებრივ ურთიერთობაში (Eventualverhältnis) წამოაყენა (მითითება: აქ იგულისხმება სუბსუმცია). უფრო კომპლექსური ან უზენაესი სასამართლოს მიერ ჯერ კიდევ გადაუწყვეტელი სამართლებრივი კითხვების შემთხვევაში მიზანშეწონილია დისკუსიის ორ ბლოკად დაყოფა. ასევე, ზოგადად, საკასაციო სასამართლო უფრო მეტად მიდრეკილია ორ ბლოკად დაყოფისკენ, ვიდრე ფაქტების დამდგენი სასამართლო, ვინაიდან აბსტრაქტული სამართლებრივი დებულება უფრო მკაფიო და გამჭვირვალე ხდება, როდესაც ის მოთავსებულია „ტექსტუალური წყობის“ ბლოკში, ვიდრე როდესაც აბსტრაქტული სამართლებრივი წინადადებისა და სუბსუმციის შერწყმით გარკვეულწილად დაფარულია. და ცალსახაა: ყოველივე აღნიშნული „გემოვნების საკითხია“).

მოსარჩელის საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა.

(მითითება: მიმოხილვა, რომელიც გრძელ ვერსიაში ამ ადგილზე ორიენტაციის მიზნებისთვისაა მოცემული, მოკლე ვერსიაში გამოტოვებულია. აღნიშნული იმდენად ცალსახაა, რომ წინასწარი ზოგადი მიმოხილვის გარეშეც შესაძლებელია გარკვეულწილად საკითხთან გამკლავება. მაგრამ, რა თქმა უნდა, ასევე შესაძლებელია საორიენტაციო გზამკვლევის მითითება).

A.

საკასაციო საჩივარში მოსარჩელე სამართლიანად მიუთითებს, რომ სააპელაციო სასამართლომ პროცედურული შეცდომა დაუშვა სსკ-ის 404 I მუხლის მნიშვნელობით, იმით, რომ E მხოლოდ იმიტომ არ მიიჩნია სანდო მოწმედ, რომ იგი მოსარჩელესთან ქორწინებაში იმყოფებოდა. (შდრ. BGH, Urteil vom 03.11.1987 - VI ZR 95/87 - NJW-RR 1988, 281; BGH, Urteil vom 30.09.1974 - II ZR 11/73 - NJW 1974, 2283; BGH, Urteil vom 18.01.1995 - VIII ZR 23/94 - BGHZ 128, 307). თუმცა ეს პროცედურული შეცდომა არ იძლევა იმის საფუძველს, რომ საქმე დაუბრუნდეს უკან სააპელაციო სასამართლოს სსკ-ის 412 I მუხლის შესაბამისად, რადგან გადანყვეტილება - როგორც ქვემოთ უფრო დეტალურად იქნება ახსნილი - არ ეფუძნება მას (სსკ-ის 411-ე მუხლი).

B.

სარჩელი დასაშვებია; კერძოდ, ის აკმაყოფილებს სსკ-ის 178-ე მუხლის განსაზღვრულობის მოთხოვნას.

მოსარჩელე თავის პრეტენზიას აფუძნებს სამართლებრივად განცალკევებულ სასარჩელო მოთხოვნებს, ვინაიდან, ერთი მხრივ, ის ნასყიდობის ხელშეკრულების დადებიდან და, მეორე მხრივ, - ნასყიდობის ხელშეკრულების დადებისგან დამოუკიდებლად - საათის განადგურებიდან, ანუ ორი არსებითად განსხვავებული ცხოვრებისეული გარემოებებიდან გამომდინარეობს (შდრ. დავის საგნის განსაზღვრულობისთვის: BGH, Urteil vom 31.05.2022 - VI ZR 804/20 - juris; BGH, Beschluss vom 24.03.2011 - I ZR 108/09 - BGHZ 189, 56; BGH, Urteil v. 03.04.2003 - I ZR 1/01 - BGHZ 154, 342). მაგრამ მოსარჩელის მტკიცება იძლევა ორი (ალტერნატიული) პროცედურული სასარჩელო მოთხოვნის ერთიან საპროცესო განაცხადის ფარგლებში დაყენების შესაძლებლობას, რადგან მან - სსკ-ის 178 I გ მუხლის შესაბამისად განსაზღვრულობის მოთხოვნის მიხედვით - ორი სასარჩელო მოთხოვნა რანგირების მიხედვით წამოაყენა (BGH, Urteil vom 11.01.2022 - II ZR 199/20 - NZG 2022, 406; BGH, Urteil vom 15.12.2020 - II ZR 108/19 - BGHZ 228, 28).

C.

სარჩელი არ არის დასაბუთებული დავის ძირითადი საგანის, ანუ ნასყიდობის ფასის მოთხოვნის, ნაწილში (ქვემოთ I.). თუმცა მოსარჩელეს გააჩნია ალტერნატიულად დაყენებული ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნა საათის განადგურების გამო (ქვემოთ II.).

I.

მოსარჩელეს არ აქვს უფლება, მოითხოვოს ნასყიდობის ფასის გადახდა სსკ-ის 477 II მუხლის მიხედვით, ვინაიდან მოპასუხე ნასყიდობის ხელშეკრულებას მოტყუების გამო სწორად შეეცილა და ამის გამო იგი ბათილია (სსკ-ის 81, 82-ე მუხლები).

1. მოსარჩელემ მოიტყუა სსკ-ის 81 I მუხლის მნიშვნელობით, როდესაც მოპასუხის კითხვაზე განმარტა, რომ მას ჯერ არ გაუყიდა საათი X და, როგორც იცოდა, თბილისში არავინ ფლობდა ამ ტიპის საათს.

a) მოსარჩელის განცხადება იყო ობიექტურად არასწორი, განურჩევლად იმისა, ეფუძნებოდა თუ არა წმინდად მისი ფორმულირება (როგორც მოპასუხე ამტკიცებდა) ასეთი საათის მფლობელობას თუ (როგორც მოსარჩელე ამტკიცებდა) მის ტარებას.

aa) მიღებასავალდებულო ნების გამოვლენის განმარტებისას (სსკ-ის 52-ე მუხლი) აღიშნული დამოკიდებულია იმაზე, თუ ნების მიმღები კეთილსინდისიერების და სამოქალაქო ტრადიციების გათვალისწინებით მიმღების ჰორიზონტიდან როგორ გაიგებდა მას (ჩამოყალიბებული სასამართლო პრაქტიკა: BGH, Urteil vom 10.05.2022 - EnZR 54/21 - juris; BGH, Urteil vom 01.04.2020 - VIII ZR 18/19 - ZIP 2020, 1465). განცხადების შინაარსის შეფასებისას გამონათქვამი ყოველთვის უნდა შეფასდეს საქმის ყველა გარემოების გათვალისწინებით, რომლებიც მოცემულ საქმეშია. როგორც სსკ-ის 52-ე მუხლიდან ირკვევა, ის არ უნდა იყოს მოწყვეტილი კონტექსტიდან, რომელიც გამოიწვევს წმინდად იზოლირებულ ლინგვისტურ ხედვას. (შდრ. ასე-

ვე BGH, Urteil vom 16.01.2018 - VI ZR 498/16 - ZIP 2018, 2224; BGH, Urteil vom 21.06.2022 - VI ZR 395/19 - juris; BGH, Urteil vom 03.09.2020 - III ZR 136/18 - NJW 2021, 765; BGH, Urteil vom 04.07.2013 - III ZR 52/12 - NJW-RR 2014, 492).

bb) მხარეთა მიერ ნასყიდობის მოლაპარაკებების ფარგლებში გაცემული ნების განმარტების მნიშვნელოვანია შემდეგი:

მოპასუხეს თავისი შეკითხვით ცალსახად სურდა გაეგო, აჩუქებდა თუ არა იგი მის მეგობარ A-ს „უნიკალურ“ საათს, ანუ საათს, რომლითაც თბილისში A მიიღებდა ერთგვარ უნიკალურ ნიშანს. ვინაიდან მოსარჩელე იყო ერთადერთი დისტრიბუტორი, რომელიც ამ მწარმოებლის საათებს ყიდდა საქართველოში, მოპასუხეს შეეძლო ჰქონოდა მოლოდინი, რომ მოსარჩელე ამ კითხვაზე ზოგადად - კერძო პირების მიერ შესაძლო იმპორტის საფრთხის გარდა - შეძლებდა სათანადო პასუხის გაცემას.

მოსარჩელემ აღნიშნულ შეკითხვას, გონივრული მიმღების ჰორიზონტიდან გარკვეული თვალსაზრისით, თანხმობით უპასუხა, რომ მას, როგორც საქართველოში ექსკლუზიური შემოტანის უფლების მქონე პირს, ასეთი საათი ჯერ არ გაუყიდა და ამასთან არ იცოდა, რომ ვინმე თბილისში ასეთ საათს ფლობდა. არაფერს ცვლის ის ფაქტი, რომ მოსარჩელეს თავისი განცხადების რეალური შინაარსის დამალვა სურდა, იმით, რომ მისი ფორმულირება იზოლირებული ლინგვისტური დაკვირვებით - საათის ტარებას ეფუძნებოდა. მოპასუხის კითხვის გაცხადებული მიზნიდან და მათი მოსარჩელისთვის აღქმადი კონტექსტიდან გამომდინარე, მოპასუხე გონივრული მიმღების გადმოსახედით და კეთილსინდისიერების გათვალისწინებით ვერ აღიქვამდა, რომ მოსარჩელემ კითხვის არსიდან გადაუხვია და, წმინდა ენობრივი თვალსაზრისით, რაღაც ისეთი აცნობა, რაზეც საერთოდ არ იყო კითხვა და რომელზეც მოპასუხეს აღქმადად არავითარი ინტერესი არ ჰქონდა.

cc) საკასაციო სასამართლომ აღნიშნულის განმარტება თავის თავზე აიღო, ვინაიდან შემდგომი სასამართლო დასკვნები არ ემთხვეოდა ერთმანეთს და ორივე მხარის ინტერესების გათვალისწინებით შესაბამისი განცხადებების განმარტებითი შინაარსის სხვანაირი გაგება ობიექტური მიმღების გადმოსახედით გამორიცხულია (შდრ. BGH, Urteil vom 28.06.2022. - XIII ZR 4/21 – juris; BGH, Urteil vom 06.12.2017 - VIII ZR 219/16 - NJW-RR 2018, 822; BGH, Urteil vom 13.04.2016 - VIII ZR 198/15 - NJW-RR 2016, 1032; BGH, Urteil vom 09.10.2013 - VIII ZR 22/13 - NJW-RR 2014, 76).

b) შესაბამისად, ნასყიდობის ხელშეკრულების დადებისას, მოსარჩელის პოზიციის წარდგენის შემდეგ, არსებობდა მოტყუება სკ-ის 81 I მუხლის შესაბამისად.

განცხადება ობიექტურად - როგორც მოსარჩელემ იცოდა - არაზუსტი იყო, ვინაიდან მან ორი კვირით ადრე A-ს დედას იმავე ტიპის საათი უკვე მიჰყიდა. უფრო მეტიც, არაფერი მეტყველებს იმაზე, რომ მოპასუხე იყიდოდა საათს, თუ მოსარჩელე მის შეკითხვაზე სიმართლეს უპასუხებდა.

2. ნამდვილი შეცილების შედეგად ნასყიდობის ხელშეკრულება ბათილია სკ-ის 81, 82-ე მუხლების შესაბამისად და, ამით ისპობა ნასყიდობის ფასის გადახდის მოთხოვნის უფლებაც (სკ-ის 477 II მუხლი).

(მითითება: შესაძლებელია დასაბუთება დავასრულოთ იმით, რომ ნასყიდობის ფასის მოთხოვნა არ არსებობს. თუმცა, რეკომენდირებულია, რომ სააპელაციო სასამართლოს მიერ ცენტრალურ ადგილას დასახელებული ხელშეკრულების საფუძვლის მოშლა [და შესაძლოა ასევე მოპასუხის მტკიცება შეცდომის შეცილების შესახებ] არ იყოს სრულიად იგნორირებული. ამიტომ შესაძლებელია მოცემულ ეტაპზე საკითხების მოკლედ წარმოჩენა და, საჭიროების შემთხვევაში, იმ მოსაზრებების დემონსტრირება, რომლებიც საკასაციო სასამართლოს გააჩნია. სასურველი იქნებოდა ასევე შემდეგი დამატება):

3. ნამდვილი შეცილების გათვალისწინებით, სააპელაციო სასამართლოს მიერ ნავარაუდები გარიგების საფუძვლის მოშლისთვის სივრცე აღარ რჩება. ამიტომ დეტალურად აღარ განიხილება, საკმარისად გაითვალისწინა თუ არა სააპელაციო სასამართლომ თავისი მოსაზრებების დასასაბუთებლად ის საზღვრები, რომლებიც დადგინდა გარიგების საფუძვლის მოსპობით სახელშეკრულებო რისკის განაწილებისას, მო-

ცემულ შემთხვევაში მყიდველის მიერ ნივთის გამოყენების რისკის საშუალებით (იხ. დამატებითი დეტალებისთვის: BGH, Urteil vom 12.01.2022 – XII ZR 8/21 - BGHZ 232, 178; BGH, Urteil vom 23.10.2019 - XII ZR 125/18 - BGHZ 223, 290; BGH, Urteil vom 15.04.2016 - V ZR 42/15 - NJW 2016, 3100, BGH, Urteil vom 27.09.1991 - V ZR 191/90 – NJWRR 1992, 182).

ასევე შეიძლება ღია დარჩეს საკითხი, არის თუ არა მოპასუხის მიერ მითითებული შეცდომა სკ-ის 73 III მუხლის შესაბამისად თავიდანვე ნინალმდეგობრივი, ვინაიდან მოცემულ შემთხვევაში საკითხი ეხება არასწორად ნავარაუდევ შეთახმებას დაბადების დღის საჩუქრად ვარგისიანობასთან დაკავშირებით, რომელიც მოტივში უმნიშვნელო შეცდომას წარმოადგენს სკ-ის 76-ე მუხლის მნიშვნელობით.

II.

თუმცა მოსარჩელეს უფლება აქვს ნასყიდობის ფასის შესაბამისი თანხა ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნის სახით მოითხოვოს სკ-ის 979 II, 981 I და III მუხლების შესაბამისად.

1. ალტერნატიული განაცხადის ნინალმდეგ თავის დასაცავად მოპასუხემ სხვა საკითხებთან ერთად განაცხადა, რომ მოსარჩელის მიერ მოთხოვნილი საათი გამოუსწორებლად განადგურდა. მოპასუხის ეს ფაქტობრივი გაცხადება მოსარჩელის ალტერნატიულ მოთხოვნას პროცედურულად დასაშვებს ხდის.

სამართლის თქმის პროცედურული ვალდებულების მოთხოვნის დარღვევის გარეშე (შდრ. გერმანიაში § 138-ე 1-ელი პუნქტი GER-ZPO) ერთ მხარეს უფლება აქვს სათუო სამართლებრივ ურთიერთობაში (Eventualverhältnis) წამოაყენოს ურთიერთსაწინააღმდეგო მოსაზრებები მანამ, სანამ ის არ არის დარწმუნებული ერთ-ერთი მოსაზრების სიცრუეში (BGH, Urteil vom 25.01.1956 - V ZR 190/54 - BGHZ 19, 387; BGH, Urteil vom 19.06.1995 - II ZR 255/93 – NJW 1995, 2843; BGH, Urteil vom 10.01.1985 - III ZR 93/83 - NJW 1985, 1841). ეს ასევე შეიძლება მაშინაც მოხდეს, როდესაც იგი მოწინააღმდეგე მხარის ფაქტობრივ პოზიციას საკუთარს უთანხმებს.

მოსარჩელის პროცედურული მიდგომა აკმაყოფილებს ამ მოთხოვნებს, ვინაიდან მან არ იცის, რეალურად გაანადგურა თუ არა მოპასუხემ საათი. ამიტომ მას უფლება უნდა მიეცეს მისი პოზიციის წარდგენის ფარგლებში, ერთი მხრივ, იდავოს ალტერნატიულად წარდგენილ მოთხოვნაზე და, მეორე მხრივ, ანაზღაურების მოთხოვნისას მოპასუხის მიერ შესაბამისი ფაქტების წარდგენის შემდგომ ალტერნატიული მოთხოვნა დაასაბუთოს.

2. ამგვარად უდავოდ განიხილება, რომ მოპასუხემ ნამდვილი შეცდომის შემდგომ სკ-ის 976 I ა მუხლის თანახმად გადასაცემი საათი ბრალეულად დააზიანა, მან სკ-ის 981 I და III მუხლების შესაბამისად უნდა უზრუნველყოს შესაბამისი კომპენსაცია. ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნის ოდენობა შეესაბამება ნასყიდობის ფასს, რადგან ეს შესაბამისობაში მოდის საბაზრო ღირებულებასთან.

D.

ვინაიდან მოთხოვნა ძირითად სარჩელში უკვე სრულად არის დასაბუთებული, ალტერნატიულ მოთხოვნაზე გადაწყვეტილება აღარ მიიღება. ორივე ქვედა ინსტანციის სასამართლოს შესაბამისი გადაწყვეტილებები არასწორია, რაც სიცხადისთვის მიეთითება გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილში. (BGH, Urteil vom 19.09.2014 - V ZR 269/13 - juris; BGH, Urteil vom 26.01.2016 - KZR 41/14 - juris).

დანართი 1

გრძელი ვერსია მითითებების გარეშე:

მოსარჩელის საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა.

მოსარჩელე სამართლიანად ჩივის, რომ სააპელაციო სასამართლომ საპროცესო შეცდომა დაუშვა. თუმცა მიუხედავად აღნიშნულისა, საქმე არ საჭიროებს ქვედა ინსტანციის სასამართლოში უკან დაბრუნებას, ვინაიდან სამართლებრივი დავა - სააპელაციო სასამართლოს მიერ დასახელებული სხვა მიზეზების გარდაც - მზადაა მოსარჩელის მოთხოვნის დასაკმაყოფილებლად (ქვემოთ A.):

საჩივარი დასაშვებია, მიუხედავად იმისა, რომ მოსარჩელის მოთხოვნა გადახდის თაობაზე შედგება ორი სხვადასხვა სასარჩელო მოთხოვნისგან, კერძოდ, ერთი მხრივ, საათის შეძენისგან და, მეორე მხრივ, მისი განადგურებისგან (ქვემოთ B.). მოსარჩელეს შეუძლია მოპასუხისგან მოითხოვოს 10 000 ლარის გადახდა (ქვემოთ C). თუმცა, ძირითადი მოთხოვნა ნასყიდობის ფასის შესახებ არ არსებობს (სკ-ის 477 II მუხლი), რადგან მოპასუხე ნასყიდობის ხელშეკრულების ნამდვილობას შეეცილა მოტყუების - მაგრამ არა მისი შეცდომის გამო - (ქვემოთ C.I.). თუმცა მოპასუხე საათის საბაზრო ღირებულების (შეესაბამება ნასყიდობის ფასს) ოდენობით ზიანის ანაზღაურებაზეა ვალდებული სკ-ის 981 I და III, 979 II მუხლების შესაბამისად, რადგან მან ბრალეულად გაანადგურა საათი და შედეგად, გადაცემის ვალდებულების თავდაპირველი შესრულება შეუძლებელი გახდა (ქვემოთ C. II).

A.

I. მოსარჩელე სამართლიანად ჩივის თავის საკასაციო საჩივარში, რომ სააპელაციო სასამართლომ პროცედურული შეცდომა დაუშვა სკ-ის 404 I მუხლის მნიშვნელობით, რადგან მან E, როგორც მოწმე, მხოლოდ მოსარჩელესთან ქორწინების გამო არასანდოდ მიიჩნია.

სააპელაციო სასამართლოს ფაქტობრივ გარემოებასთან დაკავშირებით დასკვნა არ გაუკეთებია მთლიანი საქმის გარემოებების ინდივიდუალური შეფასებისა და დასაშვები მტკიცებულებების საფუძველზე, რასაც სკ-ის 105-ე მუხლი მოითხოვდა. ამის ნაცვლად, მან თავისი რწმენა მტკიცების აბსტრაქტულ წესზე დააფუძნა, რომელსაც კანონი არ იცნობს. რადგან არ არსებობს ემპირიული გამოცდილება, რომ მეუღლეები ან ნათესავები მოწმედ ჩვენების მიცემისას თავიდანვე მიკერძოებულად და არასანდოდ იქნენ მიჩნეულნი (მდრ. BGH, Urteil vom 03.11.1987 - VI ZR 95/87 - NJW-RR 1988, 281; BGH, Urteil vom 30.09.1974 - II ZR 11/73 - NJW 1974, 2283; BGH, Urteil vom 18.01.1995 - VIII ZR 23/94 - BGHZ 128, 307).

II. თუმცა, ეს პროცესუალური შეცდომა არ იძლევა სკ-ის 412 I ა მუხლის პროცედურის გამოყენების რაიმე საფუძველს, კერძოდ, საქმე დაუბრუნდეს სააპელაციო სასამართლოს, ვინაიდან გადაწყვეტილება მასზე არ არის დაფუძნებული (მდრ. სკ-ის 411-ე მუხლი). შედეგად, გამოდის, რომ, როგორც ქვემოთ უფრო დეტალურად იქნება ახსნილი, სამართლებრივი დავა მომზადებულია საკასაციო სასამართლოს მიერ საბოლოო გადაწყვეტილების მისაღებად.

B.

სარჩელი დასაშვებია; კერძოდ, იგი აკმაყოფილებს სკ-ის 178 I გ მუხლის განსაზღვრულობის მოთხოვნას.

თუ სარჩელი - როგორც აქ (ქვემოთ I.) - ეფუძნება ორ იურიდიულად დამოუკიდებელ სასარჩელო მოთხოვნას, სკ-ის 178 I გ მუხლი მოითხოვს, რომ მოსარჩელემ დაასახელოს თანმიმდევრობა, რომლითაც იგი ორივე სასარჩელო მოთხოვნას მიჰყვება (ქვემოთ II.). მოსარჩელის მტკიცება აკმაყოფილებს ამ მოთხოვნებს (ქვემოთ III.).

I. მოსარჩელის საპროცესო მტკიცება გასაგებია, რამდენადაც იგი, უპირველეს ყოვლისა, ითხოვს ნასყიდობის ხელშეკრულების დადების საფუძველზე ნასყიდობის ფასის გადახდას და შემდგომ საათის განადგურების შედეგად გამოწვეული ზიანის ანაზღაურებას. თუმცა, ეს ნიშნავს, რომ სასარჩელო მოთხოვნა ეფუძნება განცალკევებულ დავის საგნებს.

1. ჩამოყალიბებული სასამართლო პრაქტიკის თანახმად, დავის საგანი, პირველ რიგში, განისაზღვრება სარჩელით და, მეორე მხრივ, ცხოვრებისეული გარემოებებით, საიდანაც მოსარჩელე სასურველ სამართლებრივ შედეგს იღებს. (BGH, Urteil vom 31.05.2022 - VI ZR 804/20 - juris; BGH, Beschluss vom 24.03.2011 - I ZR 108/09 - BGHZ 189, 56; BGH, Urteil vom 03.04.2003 - I ZR 1/01 - BGHZ 154, 342).

2. ამის საწინააღმდეგოდ, მოსარჩელე თავის მოთხოვნას აფუძნებს ორ განცალკევებულ დავის საგანს.

მართალია, გადახდის თაობაზე მოთხოვნა როგორც ნასყიდობის ფასის მოთხოვნასთან,

ასევე ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნასთან, მიმართებით თანხობრივი გადმოსახედით იდენტურია. თუმცა ის ფაქტობრივი გარემოებები, რომლებსაც მოთხოვნები ეფუძნება არა მხოლოდ ცალკეულ ასპექტებში, არამედ უკვე ბირთვშიც განსხვავებული არიან. აღნიშნული უკვე გამოიკვეთა მოთხოვნის დამაფუძნებელი ქმედებების დროთა აცდენაში. კერძოდ, ერთ შემთხვევაში სახელშეკრულებო მოლაპარაკება წარიმართა მოსარჩელის სამენარმეო სივრცეში და მეორე შემთხვევაში მას მოჰყვა საათის შემდგომი განადგურება. მაგრამ ასევე ფაქტობრივი მოვლენები აჩვენებენ მნიშვნელოვან განსხვავებებს. ნასყიდობის ფასის მოთხოვნა ეხება ნამდვილ სახელშეკრულებო შეთანხმებას. მეორე მხრივ, ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნა ეფუძნება იმ ფაქტს, რომ მოპასუხემ ალტერნატიული სარჩელით მოთხოვნილი საათი გაანადგურა. საათის ფლობა ეფუძნებოდა თუ არა ნამდვილ ნასყიდობის ხელშეკრულებას, ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნისთვის არაარსებითია.

ეს არ ცვლის იმ ფაქტს, რომ მოსარჩელემ, მართალია, თავის სასარჩელო მოთხოვნას ნასყიდობის ფასის მოთხოვნა უწოდა, თუმცა იგი შეიძლება საათის განადგურებიდან იყოს ნაწარმოები. სასარჩელო მოთხოვნის დასადგენად მნიშვნელოვანია არა მოსარჩელის (შესაძლოა არასწორი) სამართლებრივი კლასიფიკაცია, არამედ მხოლოდ ის ფაქტობრივი მოვლენა, რომელსაც ეფუძნება მისი სასარჩელო მოქმედებები.

II. მოსარჩელის მტკიცება გარანტირებულს ხდის, პროცესუალური მოთხოვნები წამოყენებულ იქნეს ორი (ალტერნატიული) სასარჩელო მოთხოვნით ერთობლივი საპროცესო განაცხადების ფარგლებში.

1. სარჩელის გაერთიანებისას, რომელიც ორი სასარჩელო მოთხოვნის წამოყენებას ეხება (შდრ. BGH, Urteil vom 22.02.2022 - VI ZR 934/20 - VersR 2022, 852; BGH, Urteil vom 31.05.2022 - VI ZR 804/20 - juris), დასაშვებია ორივე სასარჩელო მოთხოვნის მიყოლა სათუო სამართლებრივ ურთიერთობაში (Eventualverhältnis). (BGH, Urteil vom 11.01.2022 - II ZR 199/20 - NZG 2022, 406; BGH, Urteil vom 15.12.2020 - II ZR 108/19 - BGHZ 228, 28). სსკ-ის 178 I გ მუხლიდან გამომ-

დინარე, კონკრეტული სასარჩელო მოთხოვნისთვის საჭიროა, რომ მხოლოდ მოსარჩელემ - და არა სასამართლომ - გადანყვიტოს ორი დავის საგნიდან რომელ მოთხოვნას უჭერს მხარს პრიორიტეტულად და რომელს წამოაყენებს, როგორც დაქვემდებარებულს. მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ასეთი თანმიმდევრობა მოცემულია, უზრუნველყოფილი იქნება, რომ სამართალწარმოების და კანონიერი ძალის საზღვრები იყოს დადგენილი და მოპასუხემ შეძლოს სათანადოდ მოახერხოს თავისი სამართლებრივი პოზიციის დაცვა (ჩამოყალიბებული სასამართლო პრაქტიკა, შდრ. BGH, Urteil vom 03.04.2003 - I ZR 1/01 - BGHZ 154, 342; BGH, Urteil vom 31.05.2022 - VI ZR 804/20 - juris; BAG (Bundesarbeitsgericht), Urteil vom 02.08.2018 - 6 AZR 437/17 - BAGE 163, 205).

2. მოსარჩელის მტკიცება აკმაყოფილებს ამ მოთხოვნებს, ვინაიდან მან საკმარისად ნათლად მიუთითა, რომ პირველად მოთხოვნას ნასყიდობის ხელშეკრულებიდან და მეორედ მოთხოვნას საათის განადგურების საფუძველზე აყენებდა.

C.

სარჩელი არ არის დასაბუთებული დავის ძირითადი საგანის, ანუ ნასყიდობის ფასის მოთხოვნის, ნაწილში (ქვემოთ I.). თუმცა მოსარჩელეს გააჩნია ალტერნატიულად დაყენებული ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნა საათის განადგურების გამო (ქვემოთ II.).

I. მოსარჩელეს არ აქვს უფლება მოითხოვოს ნასყიდობის ფასის გადახდა სკ-ის 477 II მუხლის საფუძველზე.

1. საკასაციო საჩივარში მოსარჩელე სამართლიანად აპროტესტებს იმ საკითხს, რომ სააპელაციო სასამართლოს თვალსაზრისით, ნასყიდობის ხელშეკრულების საფუძველი მოშლილი იყო, რამაც გამოიწვია ნასყიდობის ფასზე მოთხოვნის დაკარგვა და სკ-ის 398-ე მუხლის მიხედვით უნდა მოხდეს პირვანდელი მდგომარეობის აღდგენა. ამ კუთხით წამოჭრილი პროცესული დარღვევის მიუხედავად (იხ. ზემოთ A.), ეს დასაბუთება ვერ განამტკიცებს სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის შესაძლე-

ბლობას მატერიალურ-სამართლებრივი მიზეზებიდან გამომდინარე. რადგანაც, მოპასუხის მიერ წარმოდგენილ ფაქტებზე დაყრდნობით, ნასყიდობის ხელშეკრულების კაუზატიური საფუძველი არ არის ის, რომ საათი, როგორც დაბადების დღის საჩუქარი, A-სთვის გამოსადეგი იქნებოდა.

a) სკ-ის 398-ე მუხლის თანახმად, გარიგების საფუძველი ხელშეკრულების დადების მომენტში მხარეთა საერთო წარმოდგენების მიხედვით ყალიბდება, იმ პირობით, რომ მათზე გარიგების დადების ორმხრივი ნება დაფუძნდა. საერთო წარმოდგენებს უთანაბრდება, როდესაც ხელშემკვრელ მხარეს აქვს უკვე არსებულზე ან სამომავლოდ წარმოქმნილ გარკვეულ გარემოებებზე წარმოდგენები და სხვა სახელშეკრულებო პარტნიორები არ ეწინააღმდეგებიან ამ მათთვის ცნობილ წარმოდგენებს. (ჩამოყალიბებული სასამართლო პრაქტიკა შდრ. BGH, Urteil vom 12.01.2022 - XII ZR 8/21 - BGHZ 232, 178; BGH, Urteil vom 18.06.2019 - X ZR 107/16 - BGHZ 222, 225; BGH, Urteil vom 01.12.2012 - VIII ZR 307/10 - NJW 2012, 1718). რისკების შესაძლო რეალიზაციის შესახებ წარმოდგენები, რომლებიც ხელშეკრულების მიზნის მიხედვით აშკარად მხოლოდ ერთი მხარის რისკის ზონაში შედის, ძირითადად ეხება ხელშეკრულების შინაარსს და არა მის საფუძველს. (BGH, Urteil vom 14.10.1992 - VIII ZR 91/91 - BGHZ 120, 10; BGH, Urteil vom 13.11.1975 - III ZR 106/72 - NJW 1976, 565). ამიტომ მსგავსი ტიპის სახელშეკრულებო რისკის განაწილება, ისევე, როგორც რისკის თავის თავზე აღება, მუდმივად გამორიცხავს შესაძლებლობას, რისკის რეალიზაციის შემთხვევაში მოხდეს ხელშეკრულების საფუძვლის მოშლა. (BGH, Urteil vom 12.01.2022 - XII ZR 8/21 - BGHZ 232, 178; BGH, Urteil vom 23.10.2019 - XII ZR 125/18 - BGHZ 223, 290).

b) აქედან გამომდინარე, ხელშეკრულების საფუძველი არ არის მოშლილი.

საკასაციო სასამართლომ მოპასუხის სასარგებლოდ ივარაუდა, რომ მოსარჩელემ იცოდა ნასყიდობის მიზანი, ანუ რომ იყო დაბადების დღის საჩუქარი A-სთვის. თუმცა, მაშინაც კი, თუ ხელშეკრულების საფუძველი არ მოშლილა, ნასყიდობის ხელშეკრულებისას, მყიდველის სა-

ხელშეკრულებო რისკის სფეროს ქვეშ ექცევა, შეძენილი ნივთი გამოიყენება თუ არა განსაზღვრული მიზნით (BGH, Urteil vom 15.04.2016 - V ZR 42/15 - NJW 2016, 3100, BGH, Urteil vom 27.09.1991 - V ZR 191/90 - NJW-RR 1992, 182).

იგივე გამომდინარეობს იმ მოცემულობიდან, რომ მოსარჩელემ საათი მიიჩნია, როგორც დაბადების დღის იდეალური საჩუქარი A-სთვის. გონივრული მსჯელობისა და ხელშეკრულების მხარეების ორმხრივი ინტერესების გათვალისწინებით (შდრ. ნების გამოვლების განმარტება: BGH, Urteil vom 04.05.2022 - VIII ZR 50/20 - juris; BGH, Urteil vom 27.04.2022 - VIII ZR 304/21 - NJW 2022, 2030; BGH, Urteil vom 21.07.2021 - VIII ZR 254/20 - BGHZ 230, 296), საკითხი ეხება გაყიდული საქონლის ქებას და მოსარჩელის სუბიექტურ შეფასებას. აღნიშნულის საწინააღმდეგოდ არ მეტყველებს ის ფაქტი, რომ მოსარჩელემ მისი დანიშნულებისამებრ გამოყენების რისკი, რომელზეც საერთოდ არავითარ ზეგავლენას არ ახდენს - და, როგორც წესი, მოპასუხესთან, როგორც მყიდველთან არის დაკავშირებული - თვითონვე შექმნა. აღნიშნული არ მოქმედებს კიდევ უფრო მეტად იმიტომ, რომ ნაკლოვანი შეთანხმება დაბადების დღის საჩუქართან დაკავშირებით არავითარ კავშირში არ არის საათის მახასიათებლებთან, არამედ საკითხი ეხება მხოლოდ იმას, რომ A-მ იმავე ტიპის საათი დედისგან საჩუქრად უკვე მიიღო.

2. შედეგად, სააპელაციო სასამართლომ სამართლიანად მიიჩნია, რომ მოსარჩელეს არ აქვს ნასყიდობის ფასის მოთხოვნის უფლება. ნასყიდობის ხელშეკრულება სწორად იქნა შეცილებული და ამიტომ ბათილია (სკ-ის 82-ე მუხლი).

a) მოპასუხის შეხედულებისგან განსხვავებით, შეცილების მიზეზი არ გამომდინარეობს იქიდან, რომ ის შეცდომით ვარაუდობდა, რომ საათი X იყო A-ს დაბადების დღის საჩუქრისთვის შესაბამისი. ასეთი შეთანხმება ნასყიდობის დროს ვერ იარსებებდა, ვინაიდან A-მ დედისგან იმავე ტიპის საათი, როგორც საჩუქარი, დაბადების დღემდე უკვე მიიღო. მიუხედავად ამისა, არ არსებობს არსებითი შეცდომა სკ-ის 73 III, 76-ე მუხლების მნიშვნელობით. როგორც უკვე ახსნილია C.I.1.-ში, გარიგების საფუძველი არ გამხდარა ის, რომ საათი X, როგორც დაბადების

დღის საჩუქარი, იყო შესაბამისი, ამიტომ სამართლიანი იქნება, იმავე მიზეზებიდან გამომდინარე, მიჩნეულ იქნეს, რომ აღნიშნული არ გამხდარა ხელშეკრულების ნაწილი.

b) თუმცა ნასყიდობის ხელშეკრულება ეფუძნება მოსარჩელის მხრიდან ტყუილს და ამიტომ დროული შეცვლების შედეგად სკ-ის 81, 82, 84-ე მუხლების შესაბამისად, იგი ბათილია.

aa) მოპასუხის შეხედულებისგან განსხვავებით, მოტყუებითი ქმედება იმიტომ არ არსებობს, რომ მოსარჩელემ, რომელმაც იმავე ტიპის საათი მიჰყიდა A-ს დედას, აღნიშნულის შესახებ თავისი ნებით არ შეატყობინა.

მოსარჩელეს კეთილსინდისიერების პრინციპიდან გამომდინარე არ აქვს შეტყობინების რაიმე ვალდებულება სკ-ის 81 II მუხლის მნიშვნელობით. წინააღმდეგ შემთხვევაში მას მოუწევდა მესამე პირთან პერსონალური ურთიერთობების, კერძოდ, A-ს დედისთვის საათის მიყიდვის ფაქტის გამჟღავნება, რაც პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ კანონის საფუძველზე მისთვის გამამართლებელი საფუძველი იქნებოდა. ასეთი მოცემულობისთვის საკმარისი არ არის, რომ მოსარჩელემ, მოპასუხის მიერ (სადავოდ) გამხდარი განცხადების შემდეგ იცოდა, რომ საათის შეძენით სასურველი მიზნის მიღწევა შეუძლებელი იქნებოდა. ასეთი „ორმაგი საჩუქარი“ შესაბამისი პირისთვის ჩვეულებრივ ასოცირდება გაღიზიანებასთან და იმედგაცრუებებთან, მაგრამ არ იძლევა უფლებას, მესამე პირებთან დაკავშირებული პერსონალური მონაცემები გამოყენებულ იქნეს საქმიან ტრანზაქციებში მათი თანხმობის გარეშე. აქვე საკითხი შეიძლება დარჩეს ღიად, ასეთი გაუგებრობების თავიდან ასაცილებლად პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ კანონის მიზნებისთვის აღნიშნული წარმოადგენს თუ არა ლეგიტიმურ ინტერესს. (შდრ. გერმანიაში 6 Nr. 1 f) DSGVO). ნებისმიერ შემთხვევაში, აშკარად უპირატესია A-ს დედის დაცვის საჭიროება. აღნიშნული მით უფრო სწორია, ვინაიდან, როგორც მოპასუხემ იცოდა, A-მ თავისი ინტერესი ამ საათზე მეგობრებისა და ნათესავების წრეში გაავრცელა და ეს მას შესაძლებლობას აძლევდა, თვითონ გამოერკვია, იყვნენ თუ არა სხვა მეგობრები ან ნათესავები, რომლებსაც სურდათ იმავე ტიპის საათის ჩუქება, იქნებოდა ეს დაბადების დღისთვის თუ სხვა შემთხვევებისთვის.

თის ჩუქება, იქნებოდა ეს დაბადების დღისთვის თუ სხვა შემთხვევებისთვის.

bb) თუმცა მოსარჩელემ მოიტყუა სკ-ის 81 I მუხლის გაგებით. მოპასუხის კითხვაზე საპასუხოდ ახსენა, რომ მას ჯერ კიდევ არ გაუყიდა X საათი და, როგორც იცოდა, თბილისში არავის ჰქონდა ამ ტიპის საათი.

(1) მოსარჩელის განცხადება იყო ობიექტურად არაზუსტი, განურჩევლად იმისა, ეფუძნებოდა თუ არა მისი წმინდა სიტყვიერი ფორმულირება (როგორც მოპასუხე ამტკიცებს) ასეთი საათის მფლობელობას ან (როგორც მოსარჩელე ამტკიცებს) მის ტარებას.

(1.1) მიღებასავალდებულო ნების გამოვლენის განმარტებისას (სკ-ის 52-ე მუხლი) აღიშნული დამოკიდებულია იმაზე, თუ ნების მიმღები კეთილსინდისიერების და სამოქალაქო ტრადიციების გათვალისწინებით მიმღების ჰორიზონტიდან როგორ გაიგებდა მას (ჩამოყალიბებული სასამართლო პრაქტიკა: BGH, Urteil vom 10.05.2022 - EnZR 54/21 - juris; BGH, Urteil vom 01.04.2020 - VIII ZR 18/19 - ZIP 2020, 1465). განცხადების შინაარსის შეფასებისას გამონათქვამი ყოველთვის უნდა შეფასდეს საქმის ყველა გარემოების გათვალისწინებით, რომლებიც მოცემულ საქმეშია. როგორც სკ-ის 52-ე მუხლიდან ირკვევა, ის არ უნდა იყოს მოწყვეტილი კონტექსტიდან, რომელიც გამოიწვევს წმინდად იზოლირებულ ლინგვისტურ ხედვას. (შდრ. ასევე BGH, Urteil vom 16.01.2018 - VI ZR 498/16 - ZIP 2018, 2224; BGH, Urteil vom 21.06.2022 - VI ZR 395/19 - juris; BGH, Urteil vom 03.09.2020 - III ZR 136/18 - NJW 2021, 765; BGH, Urteil vom 04.07.2013 - III ZR 52/12 - NJW-RR 2014, 492).

(1.2) მხარეთა მიერ ნასყიდობის მოლაპარაკებების ფარგლებში გაცემული ნების განმარტებისთვის მნიშვნელოვანია შემდეგი:

მოპასუხეს თავისი შეკითხვით ცალსახად სურდა გაეგო, აჩუქებდა თუ არა იგი მის მეგობარ A-ს „უნიკალურ“ საათს, ანუ საათს, რომლითაც თბილისში A მიიღებდა ერთგვარ უნიკალურ ნიშანს. ვინაიდან მოსარჩელე იყო ერთადერთი დისტრიბუტორი, რომელიც ამ მწარმოებლის საათებს ყიდდა საქართველოში, მოპასუხეს შეეძლო ჰქონოდა მოლოდინი, რომ მოსარჩელე ამ კითხვაზე ზოგადად - კერძო პირების მიერ შესა-

ძლო იმპორტის საფრთხის გარდა - შეძლებდა სათანადო პასუხის გაცემას.

მოსარჩელემ აღნიშნულ შეკითხვას, გონივრული მიმღების ჰორიზონტიდან გარკვეული თვალსაზრისით თანხმობით უპასუხა, რომ მას, როგორც საქართველოში ექსკლუზიური შემომტანის უფლების მქონე პირს, ასეთი საათი ჯერ არ გაუყიდა და ამასთან არ იცოდა, რომ ვინმე თბილისში ასეთ საათს ფლობდა. ეს არ ცვლის იმ ფაქტს, რომ მოსარჩელეს თავისი განცხადების რეალური შინაარსის დამალვა სურდა, იმით, რომ მისი ფორმულირება იზოლირებული ლინგვისტური დაკვირვებით - საათის ტარებას ეფუძნებოდა. მოპასუხის კითხვის გაცხადებული მიზნიდან და მათი მოსარჩელისთვის აღქმადი კონტექსტიდან გამომდინარე, მოპასუხე გონივრული მიმღების გადმოსახედით და კეთილსინდისიერების გათვალისწინებით ვერ აღიქვამდა, რომ მოსარჩელემ კითხვის არსიდან გადაუხვია და, წმინდა ენობრივი თვალსაზრისით, რაღაც ისეთი აცნობა, რაზეც საერთოდ არ იყო კითხვა და რომელზეც მოპასუხეს აღქმადად არავითარი ინტერესი არ ჰქონდა.

(1.3) საკასაციო სასამართლომ აღნიშნულის განმარტება თავის თავზე აიღო, ვინაიდან შემდგომი სასამართლო დასკვნები არ ემთხვეოდა ერთმანეთს და ორივე მხარის ინტერესების გათვალისწინებით შესაბამისი განცხადებების განმარტებითი შინაარსის სხვანაირი გაგება ობიექტური მიმღების გადმოსახედით გამორიცხულია (შდრ. BGH, Urteil vom 28.06.2022. - XIII ZR 4/21 – juris; BGH, Urteil vom 06.12.2017 - VIII ZR 219/16 - NJW-RR 2018, 822; BGH, Urteil vom 13.04.2016 - VIII ZR 198/15 - NJW-RR 2016, 1032; BGH, Urteil vom 09.10.2013 - VIII ZR 22/13 - NJW-RR 2014, 76).

(2) შესაბამისად, ნასყიდობის ხელშეკრულების დადებისას არსებობდა მოტყუება სკ-ის 81 I მუხლის მიხედვით, მოსარჩელის პოზიციის წარდგენის შემდეგ.

განცხადება ობიექტურად - როგორც მოსარჩელემ იცოდა - არაზუსტი იყო, ვინაიდან მან ორი კვირით ადრე A-ს დედას იმავე ტიპის საათი უკვე მიჰყიდა. უფრო მეტიც, არაფერი მეტყველებს იმაზე, რომ მოპასუხე იყიდდა საათს, თუ

მოსარჩელე მის შეკითხვაზე სიმართლეს უპასუხებდა

c) შეცილება იწვევს ნასყიდობის ხელშეკრულების ბათილობას სკ-ის 81, 82-ე მუხლების შესაბამისად და, ამით ისპობა ნასყიდობის ფასის გადახდის მოთხოვნის უფლება (სკ-ის 477 II მუხლი).

II. თუმცა მოსარჩელეს უფლება აქვს ნასყიდობის ფასის შესაბამისი თანხა ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნის სახით მოითხოვოს სკ-ის 979 II, 981 I და III მუხლების შესაბამისად.

1. ალტერნატიული განაცხადის წინააღმდეგ თავის დასაცავად მოპასუხემ სხვა საკითხებთან ერთად განაცხადა, რომ მოსარჩელის მიერ მოთხოვნილი საათი გამოუსწორებლად განადგურდა. მოპასუხის ეს ფაქტობრივი გაცხადება მოსარჩელის ალტერნატიულ მოთხოვნას პროცედურულად დასაშვებს ხდის.

a) სიმართლის თქმის პროცედურული ვალდებულების მოთხოვნის დარღვევის გარეშე (შდრ. გერმანიაში § 138-ე 1-ელი პუნქტი GER-ZPO) ერთ მხარეს უფლება აქვს სათუო სამართლებრივ ურთიერთობაში (Eventualverhältnis) წამოაყენოს ურთიერთსაწინააღმდეგო მოსაზრებები მანამ, სანამ ის არ არის დარწმუნებული ერთ-ერთი მოსაზრების სიცრუეში (BGH, Urteil vom 25.01.1956 - V ZR 190/54 - BGHZ 19, 387; BGH, Urteil vom 19.06.1995 - II ZR 255/93 – NJW 1995, 2843; BGH, Urteil vom 10.01.1985 - III ZR 93/83 - NJW 1985, 1841). ეს ასევე შეიძლება მაშინაც მოხდეს, როდესაც იგი მოწინააღმდეგე მხარის ფაქტობრივ პოზიციას საკუთარს უთანხმებს.

b) მოსარჩელის პროცედურული მიდგომა აკმაყოფილებს ამ მოთხოვნებს, ვინაიდან მან არ იცის, რეალურად გაანადგურა თუ არა მოპასუხემ საათი. ამიტომ მას უფლება უნდა მიეცეს მისი პოზიციის წარდგენის ფარგლებში, ერთი მხრივ, იდავოს ალტერნატიულად წარდგენილ მოთხოვნაზე და, მეორე მხრივ, ანაზღაურების მოთხოვნისას მოპასუხის მიერ შესაბამისი ფაქტების წარდგენის შემდგომ ალტერნატიული მოთხოვნა დაასაბუთოს.

2. ამგვარად, უდავოდ განიხილება, რომ მოპასუხემ წამდვილი შეცილების შემდგომ სკ-ის 976 I ა მუხლის თანახმად გადასაცემი საათი

ბრალეულად დააზიანა, მან სკ-ის 981 I და III მუხლების შესაბამისად უნდა უზრუნველყოს შესაბამისი კომპენსაცია. ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნის ოდენობა შეესაბამება ნასყიდობის ფასს, რადგან ეს შესაბამისობაში მოდის საბაზრო ღირებულებასთან.

D.

ვინაიდან მოთხოვნა ძირითად სარჩელში უკვე სრულად არის დასაბუთებული, ალტერნატიულ მოთხოვნაზე გადაწყვეტილება აღარ მიიღება. ორივე ქვედა ინსტანციის სასამართლოს შესაბამისი გადაწყვეტილებები არასწორია, რაც სიცხადისთვის მიეთითება გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილში. (BGH, Urteil vom 19.09.2014 - V ZR 269/13 - juris; BGH, Urteil vom 26.01.2016 - KZR 41/14 - juris).

დანართი 2

მოკლე ვერსია მითითებების გარეშე

მოსარჩელის საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა.

A.

საკასაციო საჩივარში მოსარჩელე სამართლიანად მიუთითებს, რომ სააპელაციო სასამართლომ პროცედურული შეცდომა დაუშვა სკ-ის 404 I მუხლის მნიშვნელობით, იმით, რომ E მხოლოდ იმიტომ არ მიიჩნია სანდო მოწმედ, რომ იგი მოსარჩელესთან ქორწინებაში იმყოფებოდა. (შდრ. BGH, Urteil vom 03.11.1987 - VI ZR 95/87 - NJW-RR 1988, 281; BGH, Urteil vom 30.09.1974 - II ZR 11/73 - NJW 1974, 2283; BGH, Urteil vom 18.01.1995 - VIII ZR 23/94 - BGHZ 128, 307). თუმცა ეს პროცედურული შეცდომა არ იძლევა იმის საფუძველს, რომ საქმე დაუბრუნდეს სააპელაციო სასამართლოს სკ-ის 412 I მუხლის შესაბამისად, რადგან გადაწყვეტილება - როგორც ქვემოთ უფრო დეტალურად იქნება ახსნილი - არ ეფუძნება მას (სკ-ის 411-ე მუხლი).

B.

სარჩელი დასაშვებია; კერძოდ, ის აკმაყოფი-

ლებს სკ-ის 178-ე მუხლის განსაზღვრულობის მოთხოვნას.

მოსარჩელე თავის პრეტენზიას აფუძნებს სამართლებრივად განცალკევებულ სასარჩელო მოთხოვნებს, ვინაიდან, ერთი მხრივ, ის ნასყიდობის ხელშეკრულების დადებიდან და, მეორე მხრივ, - ნასყიდობის ხელშეკრულების დადებისგან დამოუკიდებლად - საათის განადგურებიდან, ანუ ორი არსებითად განსხვავებული ცხოვრებისეული გარემოებებიდან გამომდინარეობს (შდრ. დავის საგნის განსაზღვრულობისთვის: BGH, Urteil vom 31.05.2022 - VI ZR 804/20 - juris; BGH, Beschluss vom 24.03.2011 - I ZR 108/09 - BGHZ 189, 56; BGH, Urteil vom 03.04.2003 - I ZR 1/01 - BGHZ 154, 342). მაგრამ მოსარჩელის მტკიცება იძლევა ორი (ალტერნატიული) პროცედურული სასარჩელო მოთხოვნის ერთიან საპროცესო განაცხადის ფარგლებში დაყენების შესაძლებლობას, რადგან მან - სკ-ის 178 I გ მუხლის შესაბამისად განსაზღვრულობის მოთხოვნის მიხედვით - ორი სასარჩელო მოთხოვნა რანგირების მიხედვით წამოაყენა. (BGH, Urteil vom 11.01.2022 - II ZR 199/20 - NZG 2022, 406; BGH, Urteil vom 15.12.2020 - II ZR 108/19 - BGHZ 228, 28).

C.

სარჩელი არ არის დასაბუთებული დავის ძირითადი საგანის, ანუ ნასყიდობის ფასის მოთხოვნის, ნაწილში (ქვემოთ I.). თუმცა მოსარჩელეს გააჩნია ალტერნატიულად დაყენებული ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნა საათის განადგურების გამო (ქვემოთ II.).

I.

მოსარჩელეს არ აქვს უფლება მოითხოვოს ნასყიდობის ფასის გადახდა სკ-ის 477 II მუხლის მიხედვით, ვინაიდან მოპასუხე ნასყიდობის ხელშეკრულებას მოტყუების გამო სწორად შეეცილა და ამის გამო იგი ბათილია (სკ-ის 81, 82-ე მუხლები).

1. მოსარჩელემ მოიტყუა სკ-ის 81 I მუხლის მნიშვნელობით, როდესაც მოპასუხის კითხვაზე განმარტა, რომ მას ჯერ არ გაუყიდია საათი X

და როგორც იცოდა, თბილისში არავინ ფლობდა ამ ტიპის საათს.

a) მოსარჩელის განცხადება იყო ობიექტურად არასწორი, მიუხედავად იმისა ეფუძნებოდა თუ არა წმინდად მისი ფორმულირება (როგორც მოპასუხე ამტკიცებდა) ასეთი საათის მფლობელობას თუ (როგორც მოსარჩელე ამტკიცებდა) მის ტარებას.

aa) მიღებასავალდებულო ნების გამოვლენის განმარტებისას (სკ-ის 52-ე მუხლი) აღნიშნული დამოკიდებულია იმაზე, თუ ნების მიმღები კეთილსინდისიერების და სამოქალაქო ტრადიციების გათვალისწინებით მიმღების ჰორიზონტიდან როგორ გაიგებდა მას (ჩამოყალიბებული სასამართლო პრაქტიკა: BGH, Urteil vom 10.05.2022 - EnZR 54/21 - juris; BGH, Urteil vom 01.04.2020 - VIII ZR 18/19 - ZIP 2020, 1465). განცხადების შინაარსის შეფასებისას გამონათქვამი ყოველთვის უნდა შეფასდეს საქმის ყველა გარემოების გათვალისწინებით, რომელიც მოცემულ საქმეში ხვდება. როგორც სკ-ის 52-ე მუხლიდან ირკვევა, ის არ უნდა იყოს მოწყვეტილი კონტექსტიდან, რომელიც გამოიწვევს წმინდად იზოლირებულ ლინგვისტურ ხედვას. (შდრ. ასევე BGH, Urteil vom 16.01.2018 - VI ZR 498/16 - ZIP 2018, 2224; BGH, Urteil vom 21.06.2022 - VI ZR 395/19 - juris; BGH, Urteil vom 03.09.2020 - III ZR 136/18 - NJW 2021, 765; BGH, Urteil vom 04.07.2013 - III ZR 52/12 - NJW-RR 2014, 492).

bb) მხარეთა მიერ ნასყიდობის მოლაპარაკებების ფარგლებში გაცემული ნების განმარტებისთვის, მნიშვნელოვანია შემდეგი:

მოპასუხეს თავისი შეკითხვით ცალსახად სურდა გაეგო, აჩუქებდა თუ არა იგი მის მეგობარ A-ს „უნიკალურ“ საათს, ანუ საათს, რომლითაც თბილისში A მიიღებდა ერთგვარ უნიკალურ ნიშანს. ვინაიდან მოსარჩელე იყო ერთადერთი დისტრიბუტორი, რომელიც ამ მწარმოებლის საათებს ყიდდა საქართველოში, მოპასუხეს შეეძლო ჰქონოდა მოლოდინი, რომ მოსარჩელე ამ კითხვაზე ზოგადად - კერძო პირების მიერ შესაძლო იმპორტის საფრთხის გარდა - შეძლებდა სათანადო პასუხის გაცემას.

მოსარჩელემ აღნიშნულ შეკითხვას, გონივრული მიმღების ჰორიზონტიდან გარკვეული თვალსაზრისით, თანხმობით უპასუხა, რომ მას,

როგორც საქართველოში ექსკლუზიური შემოტანის უფლების მქონე პირს, ასეთი საათი ჯერ არ გაუყიდა და ამასთან არ იცოდა, რომ ვინმე თბილისში ასეთ საათს ფლობდა. ეს არ ცვლის იმ ფაქტს, რომ მოსარჩელეს თავისი განცხადების რეალური შინაარსის დამალვა სურდა, იმით, რომ მისი ფორმულირება იზოლირებული ლინგვისტური დაკვირვებით - საათის ტარებას ეფუძნებოდა. მოპასუხის კითხვის გაცხადებული მიზნიდან და მათი მოსარჩელისთვის აღქმადი კონტექსტიდან გამომდინარე, მოპასუხე გონივრული მიმღების გადმოსახედით და კეთილსინდისიერების გათვალისწინებით ვერ აღიქვამდა, რომ მოსარჩელემ კითხვის არსიდან გადაუხვია და, წმინდა ენობრივი თვალსაზრისით, რაღაც ისეთი აცნობა, რაზეც საერთოდ არ იყო კითხვა და რომელზეც მოპასუხეს აღქმადად არავითარი ინტერესი არ ჰქონდა.

cc) საკასაციო სასამართლომ აღნიშნულის განმარტება თავის თავზე აიღო, ვინაიდან შემდგომი სასამართლო დასკვნები არ ემთხვეოდა ერთმანეთს და ორივე მხარის ინტერესების გათვალისწინებით შესაბამისი განცხადებების განმარტებითი შინაარსის სხვანაირი გაგება ობიექტური მიმღების გადმოსახედით გამორიცხულია (შდრ. BGH, Urteil vom 28.06.2022. - XIII ZR 4/21 - juris; BGH, Urteil vom 06.12.2017 - VIII ZR 219/16 - NJW-RR 2018, 822; BGH, Urteil vom 13.04.2016 - VIII ZR 198/15 - NJW-RR 2016, 1032; BGH, Urteil vom 09.10.2013 - VIII ZR 22/13 - NJW-RR 2014, 76).

b) შესაბამისად, ნასყიდობის ხელშეკრულების დადებისას არსებობდა მოტყუება სკ-ის 81 I მუხლის შესაბამისად, მოსარჩელის პოზიციის წარდგენის შემდეგ.

განცხადება ობიექტურად - როგორც მოსარჩელემ იცოდა - არაზუსტი იყო, ვინაიდან მან ორი კვირით ადრე A-ს დედას იმავე ტიპის საათი უკვე მიჰყიდა. უფრო მეტიც, არაფერი მეტყველებს იმაზე, რომ მოპასუხე იყიდიდა საათს, თუ მოსარჩელე მის შეკითხვაზე სიმართლეს უპასუხებდა.

2. ნამდვილი შეცდომების შედეგად ნასყიდობის ხელშეკრულება ბათილია სკ-ის 81, 82-ე მუხლების შესაბამისად და, ამით ისპობა ნასყიდო-

ბის ფასის გადახდის მოთხოვნის უფლება (სკ-ის 477 II მუხლი).

3. ნამდვილი შეცდომების გათვალისწინებით, სააპელაციო სასამართლოს მიერ ნაგარაუდები გარიგების საფუძვლის მოშლისთვის სივრცე აღარ რჩება. ამიტომ დეტალურად აღარ განიხილება, სააპელაციო სასამართლომ თავისი მოსაზრებების დასაბუთებლად საკმარისად გაითვალისწინა თუ არა ის საზღვრები, რომლებიც დადგინდა გარიგების საფუძვლის მოსპობით სახელშეკრულებო რისკის განაწილებისას, მოცემულ შემთხვევაში მყიდველის მიერ ნივთის გამოყენების რისკის საშუალებით (იხ. დამატებითი დეტალებისთვის: BGH, Urteil vom 12.01.2022 – XII ZR 8/21 - BGHZ 232, 178; BGH, Urteil vom 23.10.2019 - XII ZR 125/18 - BGHZ 223, 290; BGH, Urteil vom 15.04.2016 - V ZR 42/15 - NJW 2016, 3100, BGH, Urteil vom 27.09.1991 - V ZR 191/90 – NJWRR 1992, 182).

ასევე შეიძლება ღია დარჩეს საკითხი, არის თუ არა მოპასუხის მიერ მითითებული შეცდომები სკ-ის 73 III მუხლის შესაბამისად თავიდანვე წინააღმდეგობრივი, ვინაიდან მოცემულ შემთხვევაში საკითხი ეხება არასწორად ნაგარაუდევ შეთანხმებას დაბადების დღის საჩუქრად ვარგისიანობასთან დაკავშირებით, რომელიც მოტივში უმნიშვნელო შეცდომას წარმოადგენს სკ-ის 76-ე მუხლის მნიშვნელობით.

II.

თუმცა მოსარჩელეს უფლება აქვს ნასყიდობის ფასის შესაბამისი თანხა ზიანის ანაზღაურების სახით მოითხოვოს სკ-ის 979 II, 981 I და III მუხლების შესაბამისად.

1. ალტერნატიული განაცხადის წინააღმდეგ თავის დასაცავად მოპასუხემ სხვა საკითხებთან ერთად განაცხადა, რომ მოსარჩელის მიერ მოთხოვნილი საათი გამოუსწორებლად განადგურდა. მოპასუხის ეს ფაქტობრივი გაცხადება მოსარჩელის ალტერნატიულ მოთხოვნას პროცედურულად დასაშვებს ხდის.

სამართლის თქმის პროცედურული ვალდებულების მოთხოვნის დარღვევის გარეშე (შდრ. გერმანიაში § 138-ე 1-ელი პუნქტი GER-ZPO)

ერთ მხარეს უფლება აქვს, სათუო სამართლებრივ ურთიერთობაში (Eventualverhältnis) წამოაყენოს ურთიერთსაწინააღმდეგო მოსაზრებები მანამ, სანამ ის არ არის დარწმუნებული ერთ-ერთი მოსაზრების სიცრუეში (BGH, Urteil vom 25.01.1956 - V ZR 190/54 - BGHZ 19, 387; BGH, Urteil vom 19.06.1995 - II ZR 255/93 – NJW 1995, 2843; BGH, Urteil vom 10.01.1985 - III ZR 93/83 - NJW 1985, 1841). ეს ასევე შეიძლება მაშინაც მოხდეს, როდესაც იგი მოწინააღმდეგე მხარის ფაქტობრივ პოზიციას საკუთარს უთანხმებს.

მოსარჩელის პროცედურული მიდგომა აკმაყოფილებს ამ მოთხოვნებს, ვინაიდან მან არ იცის, რეალურად გაანადგურა თუ არა მოპასუხემ საათი. ამიტომ მას უფლება უნდა მიეცეს მისი პოზიციის წარდგენის ფარგლებში, ერთი მხრივ, იდავოს ალტერნატიულად წარდგენილ მოთხოვნაზე და, მეორე მხრივ, ანაზღაურების მოთხოვნისას მოპასუხის მიერ შესაბამისი ფაქტების წარდგენის შემდგომ ალტერნატიული მოთხოვნა დაასაბუთოს.

2. ამგვარად, უდავოდ განიხილება, რომ მოპასუხემ ნამდვილი შეცდომების შემდგომ სკ-ის 976 I ა მუხლის თანახმად გადასაცემი საათი ბრალეულად დააზიანა, მან სკ-ის 981 I და III მუხლების შესაბამისად უნდა უზრუნველყოს შესაბამისი კომპენსაცია. ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნის ოდენობა შეესაბამება ნასყიდობის ფასს, რადგან ეს შესაბამისობაში მოდის საბაზრო ღირებულებასთან.

D.

ვინაიდან მოთხოვნა ძირითად სარჩელში უკვე სრულად არის დასაბუთებული, ალტერნატიულ მოთხოვნაზე გადაწყვეტილება აღარ მიიღება. ორივე ქვედა ინსტანციის სასამართლოს შესაბამისი გადაწყვეტილებები არასწორია, რაც სიცხადისთვის მიეთითება გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილში. (BGH, Urteil vom 19.09.2014 - V ZR 269/13 - juris; BGH, Urteil vom 26.01.2016 - KZR 41/14 - juris).